

Wien. — Kislev 20-án kegyeletos ünnepeket rendezett a zsidóság a most tíz évvel ezelőtt elhunyt dr. Zwi Persz Chajes főrabbi emlékére.

Dresden. — A szászországi iskolaszervezetek központja ülést tartott, amelyen azt vitatták meg, hogyan lehetne a zsidó tanulóknak külön osztályokat létesíteni, anélkül, hogy szaporítanak a megfélemlítést.

Berlin. — Jelenleg a német fővárosban 1824 zsidó orvos van, amely az orvosok számához viszonyítva 27,2 százalék. Összesen 4220 zsidó orvos működik még a német birodalomban, tehát az orvosok számához viszonyítva 43,2 százalék.

Mexikó. — A törvényhozás elfogadta a bevándorlási kvótára vonatkozó javaslatot és a mostantól kezdve évente Lengyelországból, Romániából és Litvániából évente 100-100 személy, Németországból, Ausztriából és Magyarországról 500-500 személy vándorolhat be.

Prága. — Kiállítás nyílt meg a napokban, amely a cionizmus fejlődését mutatja be. A kiállítást dr. Walter Kolmer szervezte meg.

Firenze. — Az itteni zsidó temetőben gyásznepély volt, amelyet a fascista forradalom idején elesett zsidók emlékére ülték meg.

Ottawa. — A kanadai hatóságok megállapították, hogy az országban erős antiszidó propaganda indult meg, amelyet főleg röpcedulákkal terjesztenek.

Mexico City. — A legutóbbi időben lansziorzi zsidóellenes törvénytervezetekre vonatkozólag illetékes kormánykörök kijelentették, hogy semmilyen körülmények között nem következhet be, hogy a mexikói parlament ezeket elfogadja.

Páris. — Marc Chagall, a hírneves festőművész, akinek egy képe a párisi világiállítás vezetőjétől aranyéremmel lett kitüntetve.

Jeruzsálem. — Jehuda Shpanow, a tel-avivi kvartálok, amikor a kvartálok tartozó vízműveknél dolgozott, revolyúciótól megsebesült és meghalt. A gyilkos Sakneh faluban Beisen megléte rejtezködött, ahol elfogták. A ház lakói menekülni igyekeztek, de amikor lövéseket adtak le rájuk, megadták magukat. Három embert letartóztattak. — Házkutatásokat eszközöltek Jeruzsálemben. Alaposan átkutatták a mufti házat és a péruhány miatt most szünetelő „Al Liva” című arab újság szerkesztőjét és egy arab újságírókat. — A gyilkos Sakneh faluban Beisen megléte rejtezködött, ahol elfogták. A ház lakói menekülni igyekeztek, de amikor lövéseket adtak le rájuk, megadták magukat. Három embert letartóztattak. — Házkutatásokat eszközöltek Jeruzsálemben. Alaposan átkutatták a mufti házat és a péruhány miatt most szünetelő „Al Liva” című arab újság szerkesztőjét és egy arab újságírókat. — A gyilkos Sakneh faluban Beisen megléte rejtezködött, ahol elfogták. A ház lakói menekülni igyekeztek, de amikor lövéseket adtak le rájuk, megadták magukat. Három embert letartóztattak. — Házkutatásokat eszközöltek Jeruzsálemben. Alaposan átkutatták a mufti házat és a péruhány miatt most szünetelő „Al Liva” című arab újság szerkesztőjét és egy arab újságírókat.

Páris. — A zsidó világtörvényesség végrehajtó bizottsága üdvözlő táviratot küldött Lord Robert Cecilnek ahól az alkalmából, hogy megkapta a béke Nobel-díjat. A táviratot Stephen Wise szignálta. Az üdvözlés a következőket tartalmazta: A zsidó milliók elnyomott és üldözött testvéreink nevében fejezzük ki Ön előtt hálás csodálatunkat azokról a szolgálatokról, amelyet Ön az igazság, a tisztesség és Béke érdekében, emberek, népek és fajok között végzett. Fogadják legmelegebb szeretésükkel Önök magas nemzetközi kiállítását alkalmából.

Jeruzsálem. — November 18-án kezdődött a katonai bíróságok működése és 24-én kimondták az első halális ítéletet Haifában. Farhan Essadi bejlt ítélték el, akit a Jenin melletti Mazgar községben fogtak el, mert fegyvert találtak nála és 20 darab golyót. Essadi 1936-ban igen tevékeny tagja volt a terroristá szervezetenek, de eddig nem sikerült a hatóságoknak elfogni. — Ez év szeptember végéig összesen 10.077 személy vándorolt be Palesztinába. — Mifóta a katonai stábfőnöki bíróság megkezdte működését, azóta nyugalom van az országban. Egyes falvakban vannak még renitenszdek és Fszakpalesztinában tíz letartóztatás történt. Aulerevs kerületi komisár megvilkolása ügyében.

Leitner Zoltán lett az oradeai NZO elnöke. Az „Új Cionista Szervezet” bucu-restii központja megbízásából Leitner Zoltán, lapunk felelős szerkesztője átvette a bihormegyei és oradeai szervezet vezetését és mint annak elnöke nagyszabású propagandát kezdeményez. December 4-én szombaton az oradeai szervezet délután 3 órakor gyűlést tart a Nic. Iorga utca 8 sz. alatt (Sas passage), melyre ezután is meghívja az érdeklődőket az elnökség.

Egy francia főkonzul a zsidóságról és Palesztináról. (Prága). A csehszlovák francia főkonzul Léon Froman bratislavai legutóbbi látogatása alkalmából kijelentette, hogy szereti a héber nyelvet és irodalmat és ama meggyőződésének adott kifejezést, hogy irodalmának és nyelvének köszönheti a zsidóság azt, hogy legintelligensebb, legintellektuálisabb és legigazságosabb nép. A jelenlegi palesztinai helyzetre vonatkozólag azt mondta: A zsidó igaz ügynek győzni kell. Ha van igaz követelés, az a zsidóság történelmi joga Palesztinára. Az arabok követelése Palesztinára vonatkozólag jogtalan, mert az feltétlenül a zsidóságot illeti meg.

Arnold Zweig: „Vihar Palesztina felett” c. új regénye a könyvpiac szenzációja.

Hatezer zsidó vásári kereskedőt az éhínség fenyeget (Varsó). A pozeni, kornelei és lengyelziliziai zsidó vásárosok küldöttsége felkereste a zsidó parlamenti klub irodáját és emlékratort nyújtott á. Az emlékratort hangsúlyozza, hogy a vásárosok a zsidó kereskedők működését teljesen lehetetlenné tették s ezzel hatezer család kenyerét vették el. A vásáros kereskedőket az éhínségbe kergeti a mai helyzet. Az egzisztenciájukból kismézített kereskedők emlékratortban akarnak a közársasági elnökhöz fordulni.

Antiszemita tüntetés Párisban az ismeretlen katona sírjánál. (Páris). Amikor Isidor Ganet, az amerikai légio kiküldöttje koszorút helyezett az ismeretlen katona sírjára (a koszorún: „A vendégszerető Franciaország” szöveggel jiddis felirat állott), néhány fiatalember antiszemita tüntetést rendezett.

Tüchtiger elnök a „Tuchter” család. — Na, mi van? — kérdezte tőle a másik cigány — hát a zsidó kórházba vittek a feleségedet? — Az semmi, — mondta az apa, — de még zsidó nem is adtak a fiamnak. — Azt mondta az a zsidó orvos, hogy Wassermann Pozitív.

Latín. — Az ismert zsidó család kikeresztelkedett és utána a kis Tamást egyik pasárnap délután templomba vitte a nevelő. Mikor hazajött, megkérdezték tőle, hogy tetszett az istentisztelet? — Nagyon szép volt — magyarázta a kis Tamás — csak az a kár, hogy héberül imádkoztak.

Piszkos adósság. — Reb Majse elkésredetten panaszkodik barátjának: — Kutyának való ez az élet, nyakiz uszom az adósságban. — Sőt, — mondja erre a barátja, — a nyakad után itétele, a piszkos adósságban.

Kolonbseg. — Reb Chajem felvessz az üzletébe egy kis zsidó fiút, akit Botliknak hívnak és beosztja a könyvelő mellé. A fiatalember nagyon ügyetlen és folyton hibáz csinál. Egyszer a főnök mekérte a könyvelőt: — Na, hogy nélt be ez a Botlik? — Hát tetszik tudni, — szölt a könyvelő — a lónak négy lába van, mégis botlik, a Botliknak két lába van, mégis ló.

Neki volt igaz. — Eitk a revolverével játszik. Smüle rászölt: — Ne játszs azzal a revolverrel, mert még elsi! — Ol perc múlva a revolver elsül és a golyó Smüle gyomrába turadik. Smüle először elszápad, azután följényesen szölt: — Nu, kinek volt igazza?

TRE TORN WIMPASSING PALMA DE LUX HÓCIPŐK megérkeztek Reich... TIPOGRAFIA SONNENFELD... BEA.

A NEMET BÍRÓSÁG ELŐTT. Ijedt kis zsidó áll a bíróság előtt: — Izrael, maga társadalom elleni izgatással van vádolva. — A kis zsidó összecsapja a kezét: — En izgatok a társadalom ellen? A társadalom izgat ellenem.

KÖNNYFASZTÓ BOMBÁK. A palesztinai rendőrség könnyfukasztó bombákkal igyekszik a rendet fenntartani. Némelyek szerint az angolok azért használják ilyen bombákat, hogy ők is sirhassanak, amiért kergetni kell az arabokat.

A PÁRISI ÖSSZEESKÖVÉS. A párisi rendőrség a földalatt talált fascista municiót és fegyvereket. Bárca már az összes fascisták is a föld alatt valónának.

ÚJ POZÍCIÓT SZEREZTEK A ZSIDÓK. Az araboknak újra van mit panaszkodni. A zsidók újabb pozíciókat foglaltak el. — Az akkoi fogházban.

KAR, HOGY RÉGEN NEM VOLT BOJKOTT. Nagy kár, hogy régdőkben nem volt még zsidó bojkott. Mert ha lett volna, akkor az ismelták nem jöttek volna meg testőreiktől Józsefet, így nem jutottak volna Egyiptomba és az egész történelmet megspórolhattuk volna...

A LENGYEL ZSIDÓSÁG ÚJ HATÁROZATA. A lengyel sajtó folyton szeméretti a zsidóknak, hogy külföldön rossz híreket terjesztenek hazájukról. Ezért elhatározták a zsidók, hogy a jövőben a köpetkezőképen fogják tártortozni az amerikai zsidóságnak.

Nagyszorieten megy sorunk, van üzlet, van haszon, minden tekintetben jól megy nekünk, csak küldjenek az istentől minél előbb segítséget és minél hamarabb... —

MIÉRT MENT HALIFAX BERLINBE? Egy hírsoros így gondolja: Halifax lordot azért küldték Berlinbe, hogy megdudakolja, melyek azok a kolóniák, amelyekre a németek reflektálnak — hogy azután ezeket jól megerősítsék.

A ZSIDÓ NEV. A cigány felesége gyereket nart és bevitték a zsidó kórházba. — Na, mi van? — kérdezte tőle a másik cigány — hát a zsidó kórházba vittek a feleségedet? — Az semmi, — mondta az apa, — de még zsidó nem is adtak a fiamnak. — Azt mondta az a zsidó orvos, hogy Wassermann Pozitív.

A LATIN. Az ismert zsidó család kikeresztelkedett és utána a kis Tamást egyik pasárnap délután templomba vitte a nevelő. Mikor hazajött, megkérdezték tőle, hogy tetszett az istentisztelet? — Nagyon szép volt — magyarázta a kis Tamás — csak az a kár, hogy héberül imádkoztak.

PISZKOS ADÓSSÁG. Reb Majse elkésredetten panaszkodik barátjának: — Kutyának való ez az élet, nyakiz uszom az adósságban. — Sőt, — mondja erre a barátja, — a nyakad után itétele, a piszkos adósságban.

KOLONBSEG. — Reb Chajem felvessz az üzletébe egy kis zsidó fiút, akit Botliknak hívnak és beosztja a könyvelő mellé. A fiatalember nagyon ügyetlen és folyton hibáz csinál. Egyszer a főnök mekérte a könyvelőt: — Na, hogy nélt be ez a Botlik? — Hát tetszik tudni, — szölt a könyvelő — a lónak négy lába van, mégis botlik, a Botliknak két lába van, mégis ló.

NEKI VOLT IGAZA. Eitk a revolverével játszik. Smüle rászölt: — Ne játszs azzal a revolverrel, mert még elsi! — Ol perc múlva a revolver elsül és a golyó Smüle gyomrába turadik. Smüle először elszápad, azután följényesen szölt: — Nu, kinek volt igazza?

NÉPÜNK

Főszerkesztő: Wasserstrom Sándor ZSIDÓ HETILAP Felelős szerkesztő: Leitner Zoltán

Teljes erővel megindult a Zsidó Párt választási propagandája

Lángban áll a világ. Léleketviszalóitva figyelik szerre a világon, hogy ez a gigantikus harcok, amelynek ma már — ha nem is a harctereken, — de az élet minden megnyilvánulásában tanui vagyunk, hogyan fog végződni. Az bizonyos és kétségtelen, hogy senkinek sincsen joga azt mondani, hogy én, a magam kis életével, egzisztenciájával, családi kapcsolataival, gyermeki jövőjével, nem vagyok szoros kapcsolatban mindazzal, ami ma Madridban, vagy Sanghaiban, Londonban, vagy Berlinben történik. Nekünk, zsidóknak meg különösen nincs semmi jogunk és okunk arra, hogy struc módjára homokba dugjuk fejünket. A közöny és nemtörődömség homokjába. Mintha az egész világ összefogott volna ellenünk. Es mi ezért minden vonalon fel kell veyük a harcot. Tegnap meg egzisztenciánk veszélyeztetett legközelebbiből az antiszemita akardók pergőüze. Ma megint más a feladat. Különösen nekünk, romániai zsidóknak, akik december 20-án a választási urnák elé kell járuljunk, hogy eleve tegyünk elsősorban állampolgársági kötelességünknek, de meg önmagunkkal és családunk jövőjével szemben is legemesebb feladatunk, hogy szavazatunkkal dokumentáljuk öntudatos zsidó mivoltunkat.

Sokszor felmerül bennünk a kérdés: hogy vajjon akad-e még egyetlen romániai zsidó is, aki ne ismerné fel legfontosabb feladatát, amikor az urnák elé járul. Lehet-e az, hogy még mindig tévovázson egyetlen zsidó is, amikor arról van szó, hogy legyen-e zsidó képviselőnk a kamarában, vagy pedig képviselőt nélkül maradjunk? Van-e még egyetlen zsidó ember is, aki még mindig képtelkedne abban, hogy nincsen más út és nincsen számára dilemma, amikor a választásoknál hallatni kell hangját és dokumentálni kell akaratait.

Van-e még zsidó, aki tévovázna? Nem hisszük! Mert csaknem husz esztendője annak, hogy mi a magunk lábán tanultunk járni. Nem volt senki akkor, aki hatalmi szóval irányította volna a zsidó tömegeket. De a zsidó százazrek az egészséges népi ösztönrel tértek rá az egyedüli utra, amely a népkisebbségi ut volt, amelyről százzor is bizonyosodott, hogy az egyedüli járható út a romániai zsidóság számára.

Szomoru volna, ha sablonos jelszavakkal és unalomig ismert és elcséptelt frázisokkal kellene ma is az ardeali zsidó tömegek elé járulni. A mi zsidó közvéleményünk sokkal okosabb, politikailag sokkal iskolázottabb, semhogy még mindig figyelmeztetni kellene arra az egyedüli helyes utra, amelyen régóta járunkunk kell.

A Zsidó Pártnak ezen a választáson be kell hozni a szükséges két százazékol, hogy

négy, vagy hat képviselője legyen a parlamentben. Es mert sokszor megtörténhet, hogy néhány szavazaton mulik, hogy vajjon győze egy ilyen aránylag kicsi párt, vagy nem, ezért minden egyes zsidó szavazatra szükség van. Ahogy a Hagadában mondjuk: „mintha mi magunk jöttünk volna ki Egyiptomból”, ugy kell ma érezze minden egyes zsidó, hogy ő az, akire feltétlenül szükség van, mert az ő szavazatán mulik a győzelem vagy vereség. Nincs idő tévovázásra, nincsen idő meditatálásra. December 20-án saját sorsunk felett döntünk. Vajjon lesz-e erünk a lepközlelőbbi négy éves ciklusban, hogy ellentárljunk az

ujjában megnyilvánuló antiszemita rohamoknak, lesz-e élesapatunk a parlamentben, vagy pedig tévelyegni fogunk a megnemértés és képviselőtelenség sötétjében? Nem kellene megszokott frázisok és sablonok. A mi sokszornyi zsidó közönségünk tudja, hogy mi a kötelessége. Nem a jelföltek érdekében járul az urnák elé, hanem önmaga sorsát biztosítja, amikor leszavaz a Zsidó Párt listájára. Történelmi feladat ez, amelyhez elég érett és elég tapasztalt az ardeali zsidóság! Nekünk csak egy a kötelességünk: felhívni figyelmét arra, hogy minden zsidó teljesítse kötelességét.

A zsidó választókhhoz!

December 20-án urnák elé szöltitja a kötelesség az ország lakosságát, hogy szavazatával megválassza az új parlamentet. Ezekre a választásokra felkészülten indul a Zsidó Párt is, amely önálló listával megy a választásokra, hogy saját szavazatával küldjön be képviselőket a parlamentbe, akik a mai nehéz körülmények között felemeljük szavukat a zsidó érdekek védelmében.

Az önálló zsidó lista azt jelenti, hogy a Zsidó Párt nem vesz részt a többségi pártok egymásközötti küzdelmében, hanem a zsidóság érdekeinek védelmét a saját külön listáján megválasztott zsidó képviselőkre öhajítja bizoni.

Ez a párt jele:

Az ország ötven megyéjében állit fel jelölőlistát a Zsidó Párt abban a biztos tudatban, hogy a zsidó szavazatok messze túl fogják haladni a szükséges két százazékol. A mai időkben minden zsidó választónak csak a zsidó lista mellett lehet a helye. Ez a lista jelenti a zsidó becsület, a zsidó munka, a

zsidó élet- és vagyonzbiztonságnak a védelmét s minden zsidó, aki az önálló lista mellett felsorakozik, a zsidóság élniakarásához és alkotmányban biztosított jogaihoz való törhetetlen ragaszkodásáról tesz tanubizonyoságot.

Az egész országban letették a választási listákat

Országszerte lázas izgalommal folyik a választási harc. A nagy pártok lassankint felvonultatják összes politikai erőiket. Mindenfelé megindultak a választási harcok, naponta sokszáz négygyűlést tartanak, városokban épen ugy, mint a legelhagyatottabb falvakban. A Zsidó Párt is természetesen elindította teljes apparátusát. Lapunk zártakor beérkezett hírek szerint az ország valamennyi zsidólakta helyén letette a Zsidó Párt listáját és az eddig beérkezett listákról és listavezetőkről alant közöljük értesítéseinket.

LISTALETTEL SOMES-MEGYÉBEN Ardeal és talán az ország egyik leg-posszibilisabb helye Somes választókerülete, ahol összesen 25.000 szavazó van és ezek között körülbelül 3000 zsidó szavazó, ami 12%-nak felel meg. A listát hétfőn délben népes küldöttség kíséretében tették le a deji törvényeszéki elnöknel, amelynek jelen volt Wasserstrom Sándor, lapunk főszerkesztője, aki a kerületben a lista vezetője és a lista második helye-

1937 DECEMBER 3. 09:27 001027 938

rójuk ezeket az emléksorokat, bár azt véljük, hogy ilyen csapásnál kevés a szó és kevés minden részvét. De zsidó embernek bele kell nyugodni a Sors kifürkészhetetlen akaratába.

Delbos külügyminiszter európai körutja

Elindult a franciák külügyminisztere a kelet-európai országokba. Mi van a tarsolyában? Ezt csak ő tudná megmondani, de a francia külügyek legfőbb intézője, mint jó diplomatahoz illik, mélyen hallgat. Már volt Varsóban és a világlapok azt írják, hogy Beck lengyel külügyminiszter kategórikusan visszautasította egy katonai szerződés megkötését a franciák és lengyelek között. Ellenben valami „kultúregyezmény” felét kötötték. A lengyel sajtó azt is közli, hogy a varsói politikuskok gyarmatot is kértek, még pedig azáltal, a céllal, hogy oda hárommillió lengyel zsidót telepítsenek. Mi nem hisszük, hogy Delbos utjának ez lett volna a célja, hogy

hová kergethetné ki a zsidóság oligarcha a szerencsétlen ótáni zsidóságot. Valószínűleg néhány száz meg kellett csipje saját karját a francia politikus, amikor azt hallotta, hogy a vezető varsói köröknek nincsen egyéb gondja a mai kaotikus európai zürzavarban, mint hogy kikergesse a zsidókat. Ő békéről beszél, meg megérlésről, azok pedig zsidóztak. Varsóból folytatotta útját Bucurestibe Delbos külügyér. Szerdán érkezett oda, ahol

Reggel felé, mikor még alig hajnalodik, Jánki nyöszörgésre ébred, világosság gyul ki a szobában és hallja, amint anyuka sugja az apukájának: jaj, siessünk, mert rosszul érzem magam. Kinyitja szemét a gyér világosság mellett és látja, hogy anyuka sebbel-lobbal öltözködik és ráségíti anyukára a ruhát... Aztán kocsiörögés hallatszik, anyuka és apuka elmentek a kocsi kocsiházi... Így tudja Jánki...

Ambár Jánki még csak négy éves, de azért fellünek neki, hogy valami nincs rendben húzunk táján. Délben nem volt ebéd és csak Mari adott Jánkinak valamit enni. Kora délután előkerül anyuka, nagyon zilált, megérintett arccal. Közben fogja Jánkit és sóltalanul viszi. Jánkinak sejtelve sincs róla, hogy hova mennek és valami félelem fogja el kis szívet, de nem mer kérdezősködni. Nagy emeletes ház elé érnek, szép kert van az udvaron, de ők nem a kertbe mennek, hanem hátra az épület mögé, ahol már nincs olyan szép udvar és lepedők, ágyneműk, köpenyek lógnak a drótokon, amelyeket szárlintak tettek ki oda. Asszonyok és férfiak állnak ott csoportokba perődve és mind olyan könnyes szemmel, olyan megilletődött arccal nézik Jánkit és apukát... Aztán a könnyű ősi szél halk hangfoszlányokat hoz Jánki füleihez... szavakat,

A Masz Hahisztadrut az erdélyi cionizmus próbaköve

Az akció sikere **biztosítja a Zsidó Nemzeti Szövetség** szervezeti, kulturális és szociális hivatásának betöltését és **lehetővé teszi** az erdélyi zsidó ifjúság átrétegesítésének megoldását.

A döntő fordulat előestéjén a 12-ik órában a **Zsidó Nemzeti Szövetség** Erdély zsidóságához fordul és kezébe teszi az erdélyi zsidóság és erdélyi cionizmus sorsát. A Zs. N. Sz.-t a

Masz Hahisztadrut

teheti képessé történelmi feladatainak betöltésére.

nagy ünnepélyességgel fogadták. Bucurestiben bizonyára nem gyarmatot kértek a 800 ezer főnyi zsidóság számára, különösen most nem kérték az azonnali távoztást, mert december 20-án sok zsidónak a plakátok és egyéb felhívások szerint a liberális, vagy ha tetszik, egyéb pártokra kell szavazniuk. De különben is, a mi feladás politikusaink sokkal komolyabbak és szélesebb látókörűek, mint hogy zsidó részére gyarmatot kérjenek. Inkább a hagyományos francia-román barátságot építik, amelyre mindkét hatalomnak szüksége van. Nekünk romániai zsidóknak is eminens érdekünk, hogy ez a barátság minél szilárdabb legyen, mert amíg országunk szerének rudját a demokráta államokhoz köti, addig nincsen semmi baj. De jaj nekünk, ha a totális államok totális zsidógyűlöletével kelene közlebről megismerkednünk.

Kétszázötven évvel ezelőtt is voltak főiskolai pogromok

Elsőpelt hétköznapi megállapítás, hogy minden ismétlődik. Még a mai főiskolai zsidóüldözések sem új találmánya korunknak, csak legfeljebb modern változata. Így a „Haneser” szerkesztője: Schwartz Abraham egy héberül szerkesztett emlékiratot közöl, amelyet Pozsenben adtak ki. Annál inkább időszerű ez, mert hiszen épen ott történtek most atrocitások. Érdekes, ha leközzöljük ezt az emlékiratot szövegében.

„Borzalmas esemény az, ami a világ teremtésének 5448-ik évében, Kiszlév ötödikén itt Pozsenben történt. Megemlékszem azokról a csodákról és rendkívüli tettekről, amely-

amelyekből Jánki semmit sem ért... koraszülés, nyolc hónap... elölrés... az oroszok tehetetlenek voltak... ilyen isenecapása... ilyen fiatalon... szivgyöngöses... injekció... lampon... mind olyan szavak, amelyek értelmét Jánki nem bírja feljogni az ő négyéves kis eszével...

Aztán látja Jánki, hogy bácsik a vállukon emelve egy hosszú nagy ládát hoznak ki, amely le van takarva fekete lepellet. Azt is hallja Jánki, hogy egy bácsi beszél és mialatt fájdalmas szavai zokogásba fullnak, a férfiak szemében könny csillog és a néni szemeiket fölrik zsebkendőikkel. Kisvártatva megindulnak, komor, megkeményedett vonású férfiak viszik kezükön a hosszú ládát és Jánkit apukája kezéjébe viszi a hosszú láda után.

Felőrtai menetelés után kiérnek a város végére, hosszú betonkerítés vesz körül egy nagy kertet, amelyben sok-sok kööslop áll és Jánki bámulva látja, hogy a kööslopokon betűk vannak... A régi kedves ismerősök, „alefek”, „dálelek”, „siennek” és mindenféle betűk, de kár, hogy alattuk nincs pontozás, mert akkor Jánki is el tudná azokat olvasni, így csak a betűket tudja böngészni... meg ámulva látja, hogy a betűk felett egy-egy oszlopon áldásra kinyújtott kéz van lerajzolva, másikon pe-

ket az Örökkévaló a maga nagyságában és jóságában megtett. Mert nagy összeütés történt az uccákon, összegyűltek a főiskolások százai és hozzácsatlakoztak a mohoz és sok iparos is volt közöttük. És mindez a város vezetőjének tudta volt történet és a cél az volt, hogy kiirtsák a zsidókat. Nagy harc keletkezett az ellenség és a zsidók között és amire nem volt példa: három napon át tartott a harc. Az Örökkévaló neve erőt adott és kitalálást és minden egyes esetben, amikor be-törték uccáinkba, mindenkor visszavertük a támadást. Kivont karddal jöttek és mi elkergettük őket, egészen a piacfélig. Aztán már féltek jönni és olyan csoda történt, mint Ahasvérus idejében. Miután eltűnt a vihar, összegyűltek a bölcsék, a jesiva vezetői, élükön Rabbi Jesajah Horowitz-al, a „Solah” habbalisztikus mű világhírű szerzőjével és elhatározták generációkra egy hitközségi ünnep rendezését, amelyet minden évben Kiszlév ötödik napján meg tartanak, mert hiszen nagyon nagy csoda történt ezen a napon”.

Eddig szól a hirdás, egy pontosan kétfő száz ötven évvel ezelőtt történt eseményről, amely Pozsen városában történt, s amelyen a főiskolai hallgatók vilták a szerepet, amikor pogromra uszították a népet. Most is, Pozsenben és máshol — megismétlődnek a régi események... hát fejlődött valamit a világra? Sajnos, semmit!

— Tudósítók figyelmébe. A bankélet, biztosítás, gyáripar és kereskedelem köréből beküldött eredeti, szines riportokat, érdekes jögeseteket, továbbá minden szakmából komoly információkat a szokásos tiszteletdíjjal honorálunk. P é n z v i l á g — Journal Economic, Oradea, Str. Take Ionescu 34.

dig egy mosdótól és kancsó... ilyen még soha sem látott Jánki és egészen magánál ragadja az újszerű benyomás... mennyi oszlop, mennyi betű... mennyi szép aranyozott ciráda... Jánki nem is figyel, ami körülötte történik, se nem hall, se nem lát, csak a szép oszlopokat nézi... Most Apuka leha-jol hozzá és imakönyvet, egy igazi sziderlét tart elé és nem olyan kis sziderlét, mint amilyen a gyermeknek van, hanem igazi, komoly, nagy sziderlét és apuka mutatja neki...

— Jánki fiam, ezt mond el szépen, hangosan: És Jánki boldogan, büszkén, hogy ő már nagy sziderlétből imádkozhat, hangosan, csengőn és bátran kezd mondani:

— Jiszgádál, V'jiszkádás smé ráboh...

Jánki most igazán boldog, most imádkozhat ennyi ember előtt nagy sziderlétből, csak azt nem érti Jánki, hogy Apuka miért sir és a bácsik miért könnyeznek és a zenik miért zokognak olyan remegő, olyan fájló hangon... Jánkit azonban ez nem érdekli, ő hűségesen imádkozik a nagy sziderlétből:

— Ojsze solem binrojmon... hü jáásze solem olénu.

És Jánki életében először ioril mondott.

A XVI. század korabeli zsidóság

Reubeni Dávid, a litokzatos és vakmerő afrikai királyfi és a marannusból fanatikus zsidóvá lett Slomo Molcho hatása alatt állott

Joao portugál király nyolc hajót és 4000 fegyverest akart Reubeni rendelkezésére bocsátani, a palesztinai hadjáratra. — Slomo Molcho, aki Velencében, Törökországban, Palesztinában óriási hatással volt a zsidó tömegekre. — Misztikus jóslatai miatt VII. Kelemen pápa teljes hatása alá került. — Molchot a zsidók üldözik, míg a pápa megmentette a máglyahaláltól.

A „Népünk” eredeti történelmi riportja.

(2)

Slomo Molcho azt jövendölte, hogy 1540-ben elkövetkezik a messiási korszak. Mintha a jóslat egyrészre lett volna, amikor 1527 május 2-án V. Károly német lateránus zsoldosai elfoglalták a „binés” Rómát és úgy hántak vele, mint ellenség városát. Rabolták a sok kincset, amelyet máfél ezreden át gyűjtött össze Róma a világ minden részéből. A nyers német katonák gunyolták a pápaságot és VII. Kelemen pápa az Angyalokba vonult vissza, ahol sokáig ostromolták, miközben Luther nevet dicsőítették a katolicizmus városában. Ezek a messiási apokaliptikus idők voltak, mert hiszen Molcho, mint egyik grádusát a messiási időknek, Róma letérésében jelezte. Törökországban, Lengyel-, Német- és Magyarországon megtölték a zsidó szívek reménytel, hogy valóban elkövetkezik a messiási idők.

REUBENI HATÁSA A SPANYOL ÉS PORTUGÁL ZSIDÓK ÉS MARANNUSOK KÖRÉBEN

Ezekben az országokban még jobban ragaszkodtak a messiási gondolathoz és így Reubeni terveit, mint másutt. Reubeni nem akarta, de mégis Messias előhírnökének tekintették. Így, ebben való hitük rendkívül vakmerővé tette őket. Így több spanyol marannus, akiket máglyahalálra ítélték, elmenekültek Portugáliába, ahol megtűrték őket. Ezek közül több fiatalabban Bajadobza ment, ahol kiszabadították a halálraítelt marannus asszonyokat. A vakmerő vállalkozás sikerült, a riadót város-lakók szemelátára mentették ki a börtönökből. Természetesen megalkották érte az ukjeresztények.

AZ INKVIZITOROK MUNKÁBAN...

Selaja bajadobzi inkvizitor levelet írt a portugál királynak és elpanaszolta a marannusok vakmerőségét. Azt közölte a királlyal, hogy egy távoli országból jött embernek — ez Reubeni volt — fellépése serkentette ily vakmerő tette a marannusokat, hogy be merék tömni Bajadobza, hogy kimenték a marannus nőket a fogságból és ezzel a biztos haláltól.

A Campo Mayorba menekült ukjeresztények kiszolgáltatását kérte. De azt is megírta, hogy Reubeni eretnek és hívei is eretnek, mert hamisan magyarázzák az ó-testamentum szavait. A zsidók között csak egy igazi szekta van és ez a karaiták szektája, akik helyesen magyarázzák a tanit. Ezt írta az inkvizitor. De a spanyol királyné is panaszt tett Joao királynál és még V. Károly is komolyan megintette a portugál udvart, a

hajadozi eset miatt. Hozzájárult még a király hantgultának megváltozásához az is, hogy a gouveai marannusok ellen egy szentkép megvalósítása miatt heves tüntetést kezdtek a katolikusok.

Reubeni Dávid csak rövid ideig örülhetett a királyi kegynek. Megjárta neki korábban a király, hogy nyolc hajót és 4000 fegyverest bocsát rendelkezésére, hogy bátyját segíthesse az arabok és törökök elleni harcban. Közben Reubeni szerencsétlenségére Miguel de Sylvát, aki a portugál kormányt a pápai udvarnál képviselte, visszalélt állásából. Ez a követ már Rómában is ellenséges szemmel nézte Reubent és most, hogy haza érkezett, még inkább intrikált a királynál, hogy Reubent ne vegye komolyan, mert kalandor. Azt is hibáztatá róla fel, hogy a marannusok nagyon hódolnak neki és Miguel de Sylva elérte azt, hogy a portugál inkvizíció megszerzésével őt bízták meg. Különösen az az érve hatott a király előtt, hogy ime Diego de Pires, volt királyi hivatalnok is felvette a zsidó hitet és elmenekült az országból.

REUBENI TAVOZNI KÉNTELEN PORTUGÁLIÁBÓL

A sok intrikának meg is volt az eredménye. Reubeni parancsot kapott, hogy két hónapon belül hagyja el Portugáliát. De ő úgy megszerette az országot, hogy nem ment el, hanem négy hónapig maradt még, úgy hogy ezek után erőszakkal kellett elvitorlázni az országból. A hajó, amelyen távozott, viharba került és spanyol partra sodródott. Ott inkvizíciós bíróság elé akarták állítani, de Károly császár visszaadta szabadságát. Reubeni Avignon-ba mehetett, pápai területre. Amint Reubeni elhagyta Portugáliát, megszűnt a marannusok kímélése is, főleg a dominikánusok sürgették a vésztervényűsek felléltetését. Kelemen pápát állandóan ostromolták, hogy engedje meg az inkvizíció működését. A pápa azonban megérte volt és az inkvizíció nyomt nyitott Anconában és megengedte, hogy a marannusok bántatlanul térhessenek vissza a zsidó hitre. Florenben és Velencében is bátran élhettek zsidók.

Miközben Reubeni letörtén távozott, Diego Pires, a kabalista rajongó visszatért keleti utjáról és Olaszországba ment. Előbb az anconai püspökel került összejutásába. Végül szabadon prédikálhatott és sok keresztény pap és előkelőség járt prédikációihoz. Később Pearoba ment. Itt újra „álmúlása” volt, mire kíséretét Pesaoaban hagyta és lóháton Rómába ment. Ott átlétezt koldusruhába és a Tiberis partján a többi koldusok közé

IGAZI ELVEZET
esős, szeles időben
alapos bedörzsölés
DIANA
sósótszesszel

ült, húst nem evett, bort nem ivott, sanyargatta magát, csak azért, hogy a „kinyilatkoztatás” mégis bekövetkezzék számára.

MOLCHO SZOROS KAPCSOLATA A PAPAVAL

Molcho exaltációjában valóban álmokat látott újra, többek között megálmodta, hogy nagy árriz fog pusztítani Rómában és egy nyugati országban, meg egy nagy üstökös eljövését is megjósolta. Ezután 1530 februárját írták akkor, visszatért szállására, felvette rendes ruháit és a zsidók között mint Salomo Molcho követének adta ki magát. De feismerték és feljelentették, mint lázító marannust az inkvizíciónál.

Nem tudni hogyan és miért, de az inkvizíció nem tudott semmit elérni nála, mert szoros kapcsolata volt a pápával és a pápa meglepő kegyességgel viseltette irányában. Szabad bejárása volt a pápához és a zsidóhárat kardinálisnál, Piterboi Ezidionál is, aki a héber nyelv rajongója volt.

Pápai védelmező levél volt birtokában és ezért nyugodtan prédikálhatott. Hallgatóit valóságos elragadta ékesszólása. A zsidó Sananarola volt, aki amikor álmúlatait emlegette, az igazságszeret megcáfolatlan erejével rendelkezett. Megízente a portugál követ által, hogy az országot földrendés fenyegeti. A római árrizről pedig annyira meg volt győződve, hogy amikor úgy gondolta, hogy elkövetkezik az idő, Velencébe ment, hogy ott biztonságban legyen.

MOLCHO ÚJABB TALALKOZÁSA REUBENIVEL

Velencében újra találkoztak. Molcho mintó kiábrándult volna mesteréből. Nem értette meg, miért adta ki magát előbb irástudatlannak és most meg tudónak. De ha egyik pillanatban kétkedett is benne, később újra alárendelte magát Reubeni akaratának, mert Molcho félrevezetett rajongó volt. Reubeni Velencében is csodálatos módon kegyesen fogadták. Egy grófi palotában lakott és a palota szentárus egy földrajztudós küldött hozzá, hogy tanulmányozza terveit.

Közben a Molcho jövendölései mind bekövetkeztek. Rómát hatalmas árriz pusztította s a zsidók közül csak egyetlen öregasszony pusztult oda Flandriában is nagy árriz volt. Portugáliában háromszor egymásután volt földrendés és az égen is megjelent az üstökös.

Az árriz után Molcho visszatért Rómába. Mint próféta tisztelték. Bras Neto portugál követ azt mondta neki: ha a portugál király tudná, hogy Molcho ennyire Istennek teiszó jövendölő le-

IRON TRIUMPH

Modell 1938.

Legjobb minőség, Bizonyítéka, hogy Csehszlovákiában két hónap alatt több mint 6000 Triumph készüléket adtak el.

Ára 6880,- le!

Minden szaküzletben kapható.

IRON TRIUMPH

60 állomásvetel. 3 hullámkör 18-2000 m. Természethű leadás. Nagy hangerő.

IRON-REX I.

Superok kiralya. - Kényelmes kezelés. Világvetel!

férfit, bizonyára megengedné neki, hogy vissza-
térjen Portugáliába.

Ennek dacára Portugáliában a marannusokat
tovább üldözték. Főleg azért, mert a főuraknak és
a királyoknak kellett a zsidók vagyona. Ezt a pápa
is tudta, azért nem akart bekegyezni a véstör-
vényesek felállításába. Molcho is dolgozott a pá-
pánál, akinek rendkívül beférkőzött kegyeibe és a
portugál követ mindent elkövetett, hogy a pápát
más heléltára bírja.

MOLCHOT ZSIDÓK ÜLDÖZIK

Közben Molchot a zsidók is üldözték. Egy
Mantín Jakab nevű velencei zsidó azért költözött
át Rómába, ahol Molcho meg is jelent, s felmuta-
ta a pápa levelet. Kitérték kezéből a levelet és
elmentek a pápához, hogy meggyőzzék, hogy hely-
telenül cselekszik akkor, amikor egy marannost tü-
mogat.

Helyzetkép a bombázott Sanghaiból

Egy németországi zsidó, aki a nemzeti
szocialista uralom miatt kénytelen volt ki-
vándorolni, most Sanghaiból írja élményeit,
amely képet ad arról a sok borzalomról,
amely a japán-kínai háború folytán, ezt a
hatalmas világvárost érte.

IME A LEVEL

... mialatt irok, aüg 200—300 méter-
nyire innen, natimus vomoak zúnának a
magasból és óriási agyülvöccek rombol-
nak minuent, am tegnap kökösszus volt és
viragzó ciet. Einek uaen doigoznak a kínai
repülők is, amit arról tudunk meg, hogy a
japan elharuagynak működni kezének. Ta-
lán a viág legiorgalmasabb bulváriai, a Yu
Ya Shing és a Nanking Road, amelyek a sok
bombázás után, borzalmas és sivár kepet
mutatnak. De már kezdük megszokni. Tulán
sehol a világon nem fordulhat elő, am itt
megörténük naponta, a concesszionált terü-
letek miatt. Egy nagy ház tetején nyugodtan
lehet brízseznü, vagy a házak tetején levő
töteerasszonyok táncolni, míg szemmel lát-
ható a bombák robbanása, a kínai területe-
ken.

— De nem tagadható, hogy az élet alapo-
san megváltozott. Ha nem is robbannak
néhány a bombák, az életet azért nagyon
megváltoztatta. Gazdaságilag alaposan me-
változott a helyzet. A német kivándoroltak-
nak elég jól ment az utóbbi években, külö-
nösen az orvosoknak nem volt sok panasz-
kodnivalójuk. De most, hogy az európaiak
70—80%-a. különösen asszonyok és gyerme-
kek eltávoztak Sanghaiból Horkongba és
Manilába. Jeromlott a prakszís. Péntzt nem
lehet inkasszálni. Egyelőre mindenki izea-
lommal várja, hogy mit hoz a jövő, addig
pedig szerényen kell élni mindenkinek. Most,
mindenkinek rosszabbul megy, mint a háború
előtt, azt azonban mindenesetre meg lehet ál-
lítani, hogy újabb letelepedésekre nincsen
lehetőség.

EGY HASZNOS RECEPT

Hogyan lehetséges egy olyan hajviz előállítása, mely a fehér és ősz hajnak visszaadja
természetes színét?

Vegyünk egy 150 grammos üvegcsekét,
töltsünk bele 5 kanál felfőtt hideg vizet, 1
kanál fehér szeszt, vagy kölnivizet, 1 kávés-
kanál glicerin, majd úrítsunk belé egy doboz
FLOROL-nak a tartalmát, azután rázunk fel
alaposan. Az így előállított szerrel azután
naponként dörzsöljük be hajunkat. A fehér
és ősz hajszálok eltűnnek és visszakapják
régii, természetes színüket. Eltűnik a korpa is
és megszűnteti a hajhullást.

Kelemen pápa azt udaszolta, hogy neki szük-
sége van Molchora. Mert Molcho titkos terveinek
eszköze. Ezután Mantín újabb vádakat koholt el-
lene. Valahonnan szerzett egy levelet, amelyben
Molcho gyalázta Edomot (Rómát) és a keresztény-
ségről sem írt hízelő módon, ezután a pápa sem
ellenzte vád alá helyezését. Nemsokára rövid ille-
let után a máglyára is vetették Molchot, ahol sze-
mük láttára egy szőrcsulába burkoltan tűzhaltt
is halt.

MOLCHO CSODÁS MEGMENEKÜLÉSE

Mily nagy volt a hőheroknak és a bíróknak
csodálkozása, amikor megtudták, hogy Molchot a
pápa lakosztályában rejtgette s palatki mást küld-
tek a kánpadra. Allitóltag a pápa arra kérte a
szentanukat, hogy ne mondják ezt senkinek, mert
nem akarja, hogy a zsidók és keresztények között
valami vita legyen ebből kifolyólag. Ezután Mol-
cho 1531 márciusában elhagyta Rómát és Bolog-
nába ment, ahol prédikációkat is tartott.

MI A PILLANATNYI HELYZET?

A háború tart és nem lehet tudni, hogy
mikor lesz vége. Északkeletben, ahol az első
harcok voltak, most nyugalom van és ma
már japán uralom alatt van, ami vonatkozik
Tiencsin és Peking nagyvárosokra. A hatal-
mas birodalom mindig kisebb lesz. Alig öt
éve annak, hogy Manduriát elcsatolták és
önálló állam lett. Azóta nagy fellendülés ma-
tatozik ott, bár még a nyugtalanság nagy,
mert a törzslakosság folyton lázadzik a ja-
pán uralom ellen.

Áttekinthetetlen a jelenlegi helyzet. Min-
den oldalról győzelmeket jelentenek. A kül-
földök helyzete csaknem katasztrófális. Az
eddiggi pusztulásokozta károkat éviüzedekekig
kell majd helyreállítani. A nemzetközi ne-
gyed is sok kárt szenvedett. A kereskedelem
halott, a blokád miatt sok helyő nem tud ki-
kötni. Sok munkanélküli is van. Különösen
az orosz emigránsok szenvednek sokat, akik
közül 30% zsidó.

MILYEN AZ ÉLET DAIREN-BEN?

Dairen-ben 250 zsidó él. Ezek közül 240
orez és 10 lengyel-zsidó család. Vallásilag
nagyon különbözök. Vannak, akik azt hi-
szik, hogy ők vallásosok, holott nem éneek a
Tóra előírásai szerint. A sakter, aki egyuttal
kántor is és templomszolgá nélkül alig siker-
ül tiz embert a minjanhoz összehozni. A hit-
közösgének van egy kis zsinagógája és
egy nagyon szép klubháza. A nagyünnepok
alatt imádkoztak is a klubházban, ahol min-
jan volt. A gyermekeket Charbinba és Tien-
csinbe küldik, ahol amerikai iskolák vannak.
A klubházban van egy nagyon szép könyv-
tár is, amelyben angol és orosz könyvek van-
nak. Chanuka esteétv akarják rendezni, de a
változott viszonyok miatt" azt elhalasztot-
ták, akkorra, amikor elmúlik a japán-kínai
háború.

Egy doboz FLOROL 95 lei, 2 doboz 180
lei.
Depozit Opac, Bucuresti, Str. Doamnei 7.
(Galeriile Blanduziei). Telefon 4.28.60. Ez a
viz nem piszkítja be a fejbőrt, a kezeket és
az ágyneműt, mint a festékek. Olcsóságánál
fogva mindenki által elérhető. A haját sely-
messé és fényessé teszi.

A német zsidók töbises
utjának kis állomásai

A rheinlandi Grevenbroich-ban a városi
tanács megtagadta a zsidó frontkatonáknak
hiadandó kitüntéseket, mert szerintük zsi-
dóknak ez nem jár.

A berlini államrendőrség a zsidó centru-
mokban nagy „Stürmer" képeket aggatott ki,
amelyeken hatalmas betűkkel állott: „A mi
kedves vendégeinknek". Az államrendőrségre
zsidóknak csak úgy szabad felmenni, ha oda
meghívót karnak.

Pfalzban ez év nyarán a szőlőtermelők
kimondották határozatilag, hogy a zsidóknak
eladott boroikat nem szabad leszállítsák. Akik
ezt „elkövették", azok neveit nyilvánosságra
hozták, mint „népárulókat", mert a bort nem
szabad eladják zsidóknak és csak a névszer-
int felsorolt árja bor-bizományosoknak.

Az Elster-i fűrdőigazgatóság úgy szabta
meg a zsidók fűrdés idejét, hogy az csak
reggel 5 és 7 óra között történhet. Különben
fényképet is kell benyújtani a fűrdőigazgató-
ságnak, hogy a „provokálóan kinéző zsi-
dókat" távolítsák.

Tisztában (Északporoszország) elrendelte
az államrendőrség, hogy minden zsidó üzletre
ki kell írni „Jüdische Geschüft". Előbb még
elkobozták minden üzlettel a vevők listáját.

Schneidemühlben néhány héttel ezelőtt
az imádkozás alatt benyomultak a rohamosz-
tagosok a templomba és örökig tartó kihallga-
tásokat eszközöltek. Míg a kihallgatás folyt,
a zsidóknak arccal a fal felé kellett fordul-
niuk, mert a kihallgatást vezető tisztnek ki-
jelentése szerint, nem tud a „zsidó pofákba"
nézni.

Beuthenben és Guttentag-ban (Felsőszil-
lázia) ez év nyarán lerombolták a zsinagógák
tetejét. Amikor a hitközségek ezt meg akar-
ták javítani, megakadályozták őket ebben és
így a téli időjárás alatt nem tudják használni
templomaikat.

Azt, hogy zsidóknak nem szabad semmit
eladni, általános szokás lett, különösen Hes-
senben. Zsidóknak nem szabad bemenni a
üzletekbe s így nem tudnak kapni élelmiszere-
ket, a villany és vízvezetékjavításokat sem
végzik el, még halottas kocsikat sem adnak,
amikor arra szükség mutatkozik. Hessenben,
Pomerániában, Északporoszországban és An-
halt-ban a zsidók autószozlóalapot szerveztek
be, amely elviszi egyes helyekre a kenyeret és
egyéb élelmiszert.

Néhány hónappal ezelőtt egy könyv je-
lent meg, amelyet dr Franz Goldman és dr
Georg Wolff adtak ki és a berlini zsidók ha-
lálozási statisztikáival foglalkozik. Van benne
egy fejezet, amely az öngyilkosságok szá-
mát közli. Harom év alatt körülbelül 400 ber-
lini zsidó lett öngyilkos. A Gestapo megtil-
totta a brosiírának terjesztését, amie ki nem
hagyják ezt a fejezetet.

Újabb rendelet szerint a zsidó lapoknak
nem szabad kritikáit gyakorolni az olasz gyar-
matpolitika felett, sem a lengyel kormány
zsidó politikájáról nem írhatnak. Minden
egyik cikkel előre be kell mutatni és csak
antikva betűkkel szabad nyomni. Ha egy
szerkesztőségi tag elköltözik az országból, új
emberrel nem engedik helyét betölteni.

Kis pillanatképek ezek a nagy német-
zsidó tragédiából...

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Oradea, Strada Miron Pompiliu 8
Telefon: 440

„Népnök" cikkeinek utányomását csakis a forrás
megjelölésével engedjük meg.

Előfizetési árak:

Table with subscription rates for different regions: Bellöldön, Magánosoknak, Kállöldön, Magyarországon, A többi államokban.

Naptár 5698

Péntek: Tevet 6, december 10.

Szombat: Tevet 7, december 11.

Heti szidra: יגש

Heti hafora: קח קך עין אהרן

Szombat kezdete:

üzlet bezárás 4.14

gyerlyagyujrás 4.24

Isteniszüete kezdete 4.36

Szombat befejezése 5.29

Kedd december 14-én, הענות עשרה כטבת

Küzdjünk nyíltan
a demokráciáért

New-Yorkban rendkívüli zsidó kong-
resszus ült össze a napokban. Ezen az ösz-
szöjvetelen leszögezték azt a tényt, miután
nekélőt, hogy ötmillió európai zsidó létét
veszejezzetik a parancsuralmi államok.
Amin a rövid híradás még megemlíti, a
kongresszuson felveledeőit annak gonáolata,
hogy a világ zsidóságá demokráikus blokk-
ban tömörüljön, amely nyíltan harcoljon az
antiszemizmus ellen.

Ha nem élünk olyan idöket, amelyben
minden régies és elavult felfogást revizió
alá kell venni, akkor a régi mentalitás szei-
letében az kellene erre mondjuk: hagyjuk
mi a zsidóságot annak ami és legyünk sze-
reny csendes „felekezet" és ne keverjük ösz-
sze ezzel a fogalommal, hogy „demokrácia".
Ezt mondhatja az a zsidó, aki megdöltöt gon-
dolkozásban 1914-ben és ugy véli, hogy meg
tart egyideig ez a „zürzavar" s azután is-
mét helyredt a régi világ. De esetleg a mo-
dernebb felfogásu nem-zsidó demokráikus
érzelmű ember is állithatja ezt, aki önzésből
vállhatná, hogy ne használják ezt a két fo-
galmat együtt: zsidó és demokrácia, amugy
is eleget „kompromittáltak" már a zsidóság-
al demokráikus eszméket.

De lehangosabbak a „gondokodók" kö-
zött épen a parancsuralmi eszmék hívei,
akik azt mondják: hogy ugyebár igaz az,
amit ök vádkent évtizedek óta hangoztatnak,
hogy a zsidóság és demokrácia egyet jelen-
tenek, tehát a zsidók érdeke a demokrácia
és viszont a zsidókat védi a demokrácia.

A new-yorki rendkívüli zsidó kongress-
zusú az elismerés pálmája, amiért szakított
azzal a gettópolitikával, amely csüri-csa-
varja a zsidóság viszonyát a demokráciával,
hol tagadja, hol bevallja, de sohasem azono-
sítja. Végre ezek az amerikai zsidók, akik a
yenki mentalitásnak megfelelően nevének
zik a gyereket s kimondták, hogy a világ zsi-
dósága tömörüljön ösze a demokráikus jel-
szavak védelmére, mert különben az európai

közén és keleteurópai zsidóságot eltapossák
a parancsuralmi rendszerek.

Mi, akik tudjuk, hogy a „régi világ" soha
többé vissza nem jön, bár vérmérsékletünk
és beálltottságunk szerint óhajthatunk, vagy
félhetünk tőle, igen mi, akik már régen nyíltan
hangoztatjuk, hogy mi zsidók, a demo-
kráciák védelmében kell küzdjünk, előtünk
nem titok többé, hogy a világ előtt nyíltan
kell vállaljuk azt, hogy bennünket zsidókat,
csak a demokrácia tud megmenteni a leg-
szomorubb emberi sorsból. Nekünk nem kell
sem a szélső baloldalt, sem a szélső jobbol-
dalt parancsuralmi rendszer, mert a zsidó-
ság, par excellence polgári mentalitásban él,
amely nem bírja el az erőszak uralmát,
aminthogy az „erőszak uralma" sem bír el
bennünket. Hitler nem eszudn azért gyűlöli
a zsidókat, mert zsidók, hanem azért is, mert
tudja jól, hogyha meghagyja például a zsi-
dókat a sajtóban, akkor a zsidó sajtó rámu-
tat arra a biojtre, amely az új világmegvál-
tás zászlajára van írva. A zsidóság, ha nyíltan
vállalja azt, hogy a demokrácia híve sok-
kal egészségesebb, mintha tagadná a hozzá
való ragaszkodást.

Nincsen helye többé annak, hogy taga-
jakk ezt a kapcsolatot. A demokrácia legiga-
zibb megértői mi vagyunk zsidók és nekünk
kell lennünk legigazibb hirdetőinek is. Jól
tették a new-yorki zsidók, hogy végre nyíltan
kimondták, hogy az ötmilliónyi euró-
pai, faszizmusoktól fenyegetett zsidóságunk
csak egy mentsvára lehet, ha nyíltan harcol
és küzd a világ általános és igaz demokráci-
ájáért. Ne köntörbavilázzunk és nevezük nevé-
n a gyereket: nekünk szétszórt zsidóknak, fő-
leg Európa keletén, nyílt síssakkal kell felve-
gyük a harcot a reakcióval szemben és küz-
dem kell a világ demokráciájáért, mert csak
is tőle remélhetjük, hogy helyei adnak nek-
künk a nap alatt. Főújjüket, állami értékei-
kei nem kérjük és nem kérhetjük, csak
egyet: helyei a nap alatt, hogy elhessünk és
dölgözhassunk. De ehhez a szerény joghoz is
lelletlenül kell nekünk az, hogy a világ de-
mokráciája győzőn a reakció és parancsu-
ralmi rendszerek fölött.

Ötmillió európai zsidó sorsa. (Wash-
ington). Az „American Jewish Congress"
évi konferenciáján — amint már legutóbbi
számunkban is megírtuk — egysegónt ala-
kítását proponálták, amelyet az antiszemi-
tizmus ellen kell sorompóba állítani, mert
az európai ötmillió zsidó egzisztenciája nagy
veszélyben van, a totalitást valló államok
kormányai részéről. A kongresszus kimon-
dotta, hogy az Egyesült Államok zsidóságá-
nak kötelessége, hogy gondoskodjék lehetö-
leg a világ valamennyi államában élő zsidók
jogvédelméről. Colonel Wedgwood angol
képviselő a következő sürgönyt küldötte az
amerikai kongresszusnak: „Teljes szívvvel
együttérzek az American Jewish Congres-
sel, amely a világ zsidóságának demokrá-
tikus frontját akarja kiépíteni, az emberi jo-
gok védelmére. A demokrácia és a zsidó nép
jofaiért való küzdelem együtt áll, vagy bu-
kik. A haladózellemtű emberek összefogása
biztosítja a győzelmet".

— Újra a jól akar étkezni, úgy ke-
resse fel az ardeali zsidóság közkedvelt ta-
lálkozóhelyét, a Mátyás éttermet, Calea
Reg. Ferdinand 49.

Gyomorégés,

gyomor-, bél-, máj-, epegyörcsök, ideges gyo-
morbajok, ideges állapotok, álmatlanság,
szédülés, emésztési zavarokkal járó fejfá-
lás, hányingernél a világhírű amerikai Gas-
tro D.-vel elért eredményeit, a bécsi „Ro-
ckefeller" intézetben (Childs Spital) végzett
hosszu kísérletek után a „Wiener Medizi-
nische Wochenschrift" hosszú cikkben méltat-
ta.

„Gastro D." kapható gyógyszerárak-
ban és drogériákban, vagy megrendelhető
135 lej utánvét mellett Császár E. gyógy-
szertárban, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

— Újra diákintézetek voltak Lem-
bergben. (Lemberg). Az itteni egyetem,
amely csak november 20-án nyílt meg, 27-én
már újabb kilengések színhelye lett. A nyug-
talanságok csakhamar átcsaptak a kereske-
delmi főiskolára és a politechnikumra. Szá-
mos zsidó diákot véresre vertek. A poli-
technikumon egy dán misszionárust meg-
verték. Az egyetem ablakait bevették.
Mindhárom főiskolát újra bezárták.

— A szefárd zsidók világkongresszust
tartanak 1938-ban. (Amsterdam). A szefárd
zsidók második világkongresszusa 1938 má-
jus 15-én és 16-án lesz Amsterdamban. A
szervezet 1935 május 26-án létesült Lon-
donban s célul áll tűzte ki, hogy a szefárd
zsidók reneszanszát fogja előmozdítani. A
kongresszus tárgysorozatán szerepel egy
rabhiszeminárium létesítése is a szefárd
zsidók javára.

— Dura-Optima fűtőelemek (szárazak-
kumulátor) telepes készülékeknek nélkülöz-
hetetlenek. Egyedül nagyteljesítményű, le-
vegő által regenerálódó szárazelemek, me-
lyek hosszú és zavartalan rádióvétel bi-
zosítanak, mert sem kezelni, sem tölteni nem
kell. Az eddigi egyéves használat alatt a leg-
jobbban beváltak és a hozzáfűzött reménye-
ket a legmesszebbmenőben bevalították. Min-
den szaküzletben kapható, technikai felvilá-
gositást nyújt bárkinek a Dura Művek R. T.
Timişoara.

— Statisztikai adatok a magyar és hol-
land zsidókról. (Budapest). A prágai „Büros
für Statistik der Juden" kimutatása szerint
1935-ben Budapestnek 1,060.431 lakosa volt,
amelyből 201.069 zsidó van, amely 19 száza-
lékát teszi ki az összlakosságának. 1930-ban
204.371 zsidó volt, 20,3 százalék. Meg kell
jegyeznük, hogy a hivatalos magyar statisztika
szerint a halálozási arányszám nem
kedvezőten a zsidók szempontjából, ellen-
ben a születési arányszám az összes vallás-
felekezetek között a legkedvezőtlenebb. A
zsidóság száma Magyarországon lassan sor-
vad, ami a zsidó szülők felelősségérzetét bi-
zonvítja, viszont a köz szempontjából na-
gyon szomorú. Hollandiában 1869-ben 70.903
zsidó élt, amely 1899-ig 103.988-ra emelke-
dett, 1909-ben 106.490, 1920-ban 115.223,
1930-ban 111.917, tehát alig 60 év alatt 60
százalékra emelkedett. 1930-ban az összlak-
osságához viszonyítva 1,3 százalék.

— Hallgasson tanácsomra: fejfájásnál
dörzsölje be homlokát, halántékát valódí
Diana sóborszesszel.

Advertisement for SENLASIO (Szf. László) medicine. Text: Gondoljon egészségére! Lásssa el magát SENLASIO (Szf. László) fertőtlenítő toalettszappannal! Udit — Fehérit — Fertőtlenít!

Az új
Dr. LENGYEL
SZANATORIUM
Cluj-Kolozsvár, Str. Gojdu 3 A)

Románia legmodernebb gyógyintézete, nagy parktól körülvéve a város centrumában. Minden szobája terraszra nyílik, 500 m² tetőtér-
rása van, ahol egész nap és az év bármelyik szakában nap- és légtüdőket lehet venni. Modernül berendezett műtőterem és szülészoba. Minden szobában hideg és meleg folyóvíz. Vízgyógyintézet. Bőrfürdő, amely krónikus bőrbántalmak, székrekedések, epe- és vesekő-
veknél kitűnő eredményeket ad. Electrothera-
pia: ultra rövidhullám és minden más villany-
kezelések. Modern Röntgen-berendezés. Labo-
ratóriumok. A tetőtérassz mirigyés gyerekek
kezelésére igen alkalmas és Romániában párat-
lan. Fogó- és hízkurák. Diétás konyha. Fertőző betegeknek kivül minden betegét fel-
vesz. Üdülő- és lábadozó betegeknek is igen
alkalmas. Mérsékelt éghajlás.
Szabad orvos-választás. Az intézetnek rituális
konyhája is van.

— A zsidó távirati ügynökséget betiltatták Olaszországban. (Páris). A zsidó távirati ügynökség párisi irodája értesítést kapott, hogy nem küldheti többé bulletinjeit Olaszországba. Indoklást az olasz kormány nem adott ki. Ugyancsak bezárták néhány nappal ezelőtt a berlini zsidó távirati irodát is.

— Akciót indítottak a danzig zsidók között Olaszországban. (Páris). A nemzeti szocialisták hivatalos orgánuma, a „Vorposten” írta, hogy az egyesült amerikai gyarmattügyi bizottság delegációt küldött Danzigba, hogy ott az amerikai zsidóság megbízásából tanulmányozza a danzig zsidók életét. A delegáció közölte az ottani zsidókkal, hogy mindent elkövetnek a szorongatott zsidóság helyzetének kivándorlással való megjavítására.

— Újra megjelent a biblia jiddis nyelven. (New-York). Jehoash-nak, az ismert költőnek és írónak örökös kiadja a Jehoash kiadóháza az egész eredeti Szentírást jiddis fordításban, annak eredeti héber szövegével együtt. A kiadóhívtetés elnöke dr. Chaim Zhitlowsky. A mű 1938-ban fog megjelenni. Ebben az évben van 260 esztendeje, hogy először adták ki a Bibliát jiddis nyelven, amelyet az amsterdami „négy ország tanácsa” hozzájárulásával adtak ki. Jehoash fordítása nyolc kötetben jelenik meg. 1927-ben halt meg a fordító, akinek eddig két kötetet jelent meg.

— Nemzetközi Liga az akadémiai szabadsáért. (New-York). Az akadémiai szabadság nemzetközi Ligája 202 akadémiai nevelő és 64 amerikai egyetem aláírásával a „lengyel kollégák” címére átiratot intéztek, amelyben arra kéri őket, hogy hassanak oda, miszerint a zsidó diákok Lengyelországban ne kényszerüljenek a gettópadokba ülni, mert az „arculapása az akadémiai szabadságnak”.

Az ardeali zsidók találkozóhelye!
BERKOVITSNÉ
(Oradeáról)
orth. kóser étterme
(a baia-mare-i rabbi hechsere)
BUCUREȘTI,
Str. Lăpșeani 7.
Telefon: 462-91
Soóce hátamögött. Postavámmal szemben.
Fővárosi engedély száma 101

— Az új braziliai rezsim. (Rio de Janeiro). A braziliai zsidóság körében növekvő aggodalommal nézik az ország politikai fejlődésének menetét. Attól félnék, hogyha a braziliai kormányzat valóban diktatorikus lesz, akkor az ottél 40.000 zsidó sorsa különösen komolyvá válik. A vezető zsidó személyiségek azon a nézetben vannak, hogy csak az amerikai zsidóság erélyének volna köszönhető, hogyha a braziliai zsidóság megmentené pozícióját. Mivel Braziliában hadiállapot uralkodik, nem mernek a zsidók nyíltan tiltakozni, de még az Egyesült Államok zsidóságát sem merik informálni. Egy évvel ezelőtt még teljesen jelentéktelennek találták a braziliai antiszemita mozgalmat, addig most már mindenki aggódva látja a gyűlölet terjedését. Korábban csak az integralisták és azok lapjai voltak antiszemiták, de most más pártok lapjai is üzik az antisemita propagandát. Egyidejűleg számos magasrangú tisztviselő és katonatiszt magatartása is megváltozott a zsidókkal szemben. A brazil rendőrhatalóságok többször megtagadták már ottani zsidóknak, hogy külföldi rokonaikat az országba hozzák. — Még a konzulok is vonakodtak megadni a szükséges vizumokat. Több országban csak olyanoknak adtak vizumot, akik kikeresztelkedésükről hoztak bizonyítványt. A három legfelsőbb katonai parancsnok közül Nefton Cavalcanti tábornok kijelentette, hogy a kommunizmus zsidó találmány. A zsidók felelősek minden forradalmi megmozdulásért. Cavalcanti tábornok nyilatkozata minden antisemita lapban megjelent. Pernambuco parancsnoka: Azambuja Vilanova mindenért a kommunistákat, cionistákat és szabadkőműveseket okolja. A tábornokok beszéde utabban antisemita hullám előidézője lett. Senki sem meri a nemzsidók közül támogatni a zsidókat, mert azonnal a kommunizmus vádját vetik szemükre. Azok a liberális politikusok, akik eddig a zsidókat érte exponáltak magukat, most mélyregeesen hallgatnak.

x BUCUREȘTIBEN ha jól és olcsón akar ékezni, keresse fel Herschkovits Samu orth. kóser panzióját, Calea Rahovei 24 sz. alatt (Tribunal mellett).

— A lengyel ügyvédi kamara nem zárja ki a zsidókat. (Varsó). A lengyel főváros ügyvédi kamarájának ülése, amelyen 1600 ügyvéd vett részt, nagyon viharosan zajlott le. A nemzeti demokraták, nemzeti radikálisok és a kormánypárt hívei egységfrontot alakítottak, hogy a zsidó pozíciókat gyengítsék a kamarán belül. Viszont a másik részen állanak a szocialdemokraták, a demokratikus erők, zsidók, nemzsidók egyaránt. A zsidó ügyvédek külön választási blokkot létesítettek és két jelöltet kandidáltak. A legfelsőbb tanácsba megválasztották a demokraták jelöltjét: Sigmund Nagurskyt. A nemzeti demokraták jelöltje 600 szavazattal ki-
schbségben maradt. Az antiszemiták dem-
onstrációt rendeztek Nagursky ellen. Sudo-
dolsky nevé ügyvéd tettleg akarta inzultálni a megválasztottat, de pofonokat kapott a Nagursky hívei közül. Ezután nagy-
tulmulus támadt. A jobboldali pártok ajánlatot nyújtottak be, amely szerint minden ügy-
védi kamara területén numerus klausus ves-
zessenek be olyképen, hogy új jelöltek csak olyan arányban vegyenek be, amilyen arányban a zsidók arányának a lengyel lakossághoz. Hartglas ügyvéd azt proponál-
ta, hogy térjenek napirendre a kérdés fel-
lett, mert ez ellentétben áll az alkotmány-
nyal. 700 szavazattal 500 ellenében napi-
rendre tértek az indítvány felett. Amikor ezt a szélsőjobboldaliak megtudták, kimond-
ták a jelszót: „Felmondjuk a zsidóknak az
ittlakást a lengyel állam területén.” Rosen-
stádt és W. Seideman ügyvédek bevalas-
tották az ügyvédi tanácsba.

**Háziaszonyok
öröme**

Speciális szerkezet!
Minimális fa fogyasztás!
A masszív „ELITE”-tűzhely
lehető zomóc kivételben. — Tűzálló schamothélessel.

**Szánító,
Oradea**

Zephir kályhagyár, esslingeni faredőnyök,
acél lemez-redőnyök
Kérjen díjmentes árajánlatot!

— Weisz Ignátz, a féllábu beteg sakter kérelme. Az elmúlt télen nagyszabású akciót folytattunk a féllábu nyolcgérmesek Weisz Ignátz tansági lakos érdekében és sikerült is egzisztenciáját hosszabb időre biztosítani. Most, hogy ismét közeleg a tél és Weisz Ignátz betegsége miatt nem tud csak két mankón járni, újra kéri a zsidó közönséget, hogy segítsék súlyos életküzdelmében. Most már Targu Lapuson lakik és vagy la-
puk utján, vagy direkt címére kéri a küld-
ményeket. A napokban belolytak a követ-
kező adományok: Sámuel Abraham Tatar-
lau 200, Moskovits Béla Braila 200, Director
Hochteitl Mediaș 100, Fr. Rosenberg Mikola
200, Halmagiu hitközség 100, Robitsek 100,
Czigler és Kaufman 100 lej és több kisebb
adományok.

— JOALLASU TISZTIVISELŐNŐ férj-
hezmenne. Ajánlatokat „Tisztiviseelő” jelige
alatt a kiadóhivatal továbbít.

— KIASZTAK HERODES FALAT JE-
RUZSALEMBEN. A napokban rendkívül
nagyjelentőségű archeológiai leletr bukkantak
Palesztinában. Utépítő munkálatok során
Jeruzsálem damaszki kapujának közelében,
melyet ma Nápolyi kapu-nak neveznek, régi
falmaradványokat ástak ki, melyekről megál-
lapították, hogy azok a jeruzsálemi templom
falainak romjai. Ezeket a falakat Herodes épít-
tette annakidején a templomter körül. Alapo-
sabb vizsgálat után a régiségtudósok megál-
lapították, hogy az építmény maradványok fel-
reismertetlenül a palesztinai római korszaknak
alkotásai. Az archeológusok azt állítják s ebben
a tekintetben Josephus Flavius zsidó törté-
netíró egyik idevágó megál-
lapítására támaszkodnak, hogy a most feltedezett
fal-szerkezet az úgynevezett asszonytornyok
egyikéhez tartozhatott, amelyek a damasz-
kusi kapu előtt állottak őrt. Ezt a tem-
plomkaput Josephus Flavius kifejezetten,
mint „azt a kaput, amely fölött Helena kirá-
lynő emlékművei állottak” jelöli meg.

— Arnold Zweig, „Vihar Palesztina
felett” c. új regénye a könyvtár szenczációja

Létező és színpadon is játszottak
meg hiszünkünkben
Str. Ep. Ciorogariu 4.
Szébbnél szebb perzsaszövegek, bel-
és külföldi fonalak. — Szönyeg javítá-
sok. — Allandó tanfolyam

„ORIENT”
Schulhof Eminé, Oradea, Strada
Ep. Ciorogariu No. 4. Telefon 1004.

„jó fényt öhajjt?”
HASZNÁLJON
Tungsram Duplaspirállampát
ÉS ÁRAMFOGYASZTÁSA CSÖKKENNI FOG!

A BÉCSI ZSIDÓSÁG

Írta a „Népünk” számára **Dr. Adorján Ármin**
az ardeali izr. Központi Iroda elnöke.

Ákármiyen messze is lakunk az osztrák fővárostól, a zsidóságnak egész világot át-
ölelő érdekűsége meg kell álljon annál a
nagyszabású hitéleti és kulturális munkánál, ame-
lyet a bécsi zsidóság különösen az utóbbi időben
kifejt. Ha kifele nem is látszik jelenté-
kenynek az osztrák zsidóság eme kiváló csoport-
játának sokféle munkája, közelebbi bete-
kenyében, mint az azoknál levő szegény hit-
sorsosokat tüzelővel, ruhával, élelemmel lát-
ja el és állandóan segítyezi az idegen hely-
ről kivándorolt, esetleg átutazó szegényeket.

Van 11 torna- és sportegylete, 50 kultur-
egyesülete, 7 tudományos, 8 tanuló egylete és
sok bizottsága és szakosztálya. Hatalmas épü-
letek, iskolák, kórházak, menhelyek: mind
egy-egy oszlop a jóságának és testvériségnek.
Évente több, mint 350 menyasszonyt ki-
házásít, hozományval, kelengyével és több-
száz fiatal és idősebb ember részére szerez
állást, vagy más foglalkozást, sőt külön in-
tézmenyt szervezett arra a célra, hogy az el-
szegényedett, de még munkaképes, vagy
egész fiatal kereskedők és iparosok részére
hosszu lejártur kamatnélküli kölcsönök fo-
lyósítson (Gemiluth cheszed) egzisztencia ter-
emtés céljából. Iparosoknak munkát ad és
szerez. Bevezette a hitközség az úgynevezett
naptárlapokat, melyeknek az a céljuk, hogy
minden szombatban és ünnepen az ifjúsági is-
tentszeteleken több ezer példányban kiosztják
azokat a rövid ismeretanyagot, melyek ké-
pekkel illusztrálva informálják az ifjúságot
az illető ünnepnap történetéről és jelentő-
ségéről.

Husvétkor és nagyünnepek alkalmával
százak, sőt ezrek részére ingyenes szederes-
teket rendeznek, mégpedig a nagyothallók
részére is, külön szakfelügyelet mellett. Me-
legedő és ingyenes étkező helyiségeket tar-
tanak fenn, életpálya választásnál díjmentes
tanácsokat és tényleges utbaigazításokat és
segítségnyújtást nyújtanak. A Palesztinába kíván-
dorolni készülő fiatalokat kéziipar, vagy
földművelés és sok más gyakorlati ismeret
megtanításával támogatják.

AZ OSZTRÁK ZSIDÓSÁG BETEG
TAMOGATÁSA

— Hogy óriási temetőket tartanak fenn,
melyekben sokszáz szegényt temetnek el in-
gyen. az ezek után csak természetes.
Elhagyott gyermekek részére otthont,
vakok részére szintén külön intézetet vezet-
nek. Nagy gondot fordítanak az anya-
csese-megvédőelemre és a még nem iskolaköte-
les óvodás gyermekek testi és lelki szükség-
leteinek gondos intézésére. Az anyátlan vagy
családnélküli gyermekeket részint ezekben
az intézetekben, részint külön vallásos zsidó
családnélküli helyeik el, esetleg azok örök-
befogadásáról is gondoskodnak. Kórházai és
orvosi intézményei mintaszertűk és sok ezer
fokvő és bejáró betegét kezelnek teljesen
díjmentesen, vagy igen mérsékelt díjért.
Emellett a fiatal zsidó orvosok százait el-
helyezték, ami által nemcsak ezek elhelye-
zését biztosítják, de tudomány gyakorlatra
is alkalmat adnak nekik, a legnagyobb kor-

Fenntart gyermekerteket, többrendbeli
nagyszabású nyaralási helyet, valamint nap-
közi otthonokat, nyugdíjtáplálékot. Világ-
hírű rabbiképző intézetén kívül tanító és ta-
nítónői képzőintézetet, női ipariskolát, óriási
könyvtárat, külön több ifjúsági könyvtárat és
rendszeres ifjúsági istentiszteleteket tart. A
téli időszakban pedig egy a hitközségek ke-
belében, mint az azoknál levő szegény hit-
sorsosokat tüzelővel, ruhával, élelemmel lát-
ja el és állandóan segítyezi az idegen hely-
ről kivándorolt, esetleg átutazó szegényeket.

Van 11 torna- és sportegylete, 50 kultur-
egyesülete, 7 tudományos, 8 tanuló egylete és
sok bizottsága és szakosztálya. Hatalmas épü-
letek, iskolák, kórházak, menhelyek: mind
egy-egy oszlop a jóságának és testvériségnek.
Évente több, mint 350 menyasszonyt ki-
házásít, hozományval, kelengyével és több-
száz fiatal és idősebb ember részére szerez
állást, vagy más foglalkozást, sőt külön in-
tézmenyt szervezett arra a célra, hogy az el-
szegényedett, de még munkaképes, vagy
egész fiatal kereskedők és iparosok részére
hosszu lejártur kamatnélküli kölcsönök fo-
lyósítson (Gemiluth cheszed) egzisztencia ter-
emtés céljából. Iparosoknak munkát ad és
szerez. Bevezette a hitközség az úgynevezett
naptárlapokat, melyeknek az a céljuk, hogy
minden szombatban és ünnepen az ifjúsági is-
tentszeteleken több ezer példányban kiosztják
azokat a rövid ismeretanyagot, melyek ké-
pekkel illusztrálva informálják az ifjúságot
az illető ünnepnap történetéről és jelentő-
ségéről.

Husvétkor és nagyünnepek alkalmával
százak, sőt ezrek részére ingyenes szederes-
teket rendeznek, mégpedig a nagyothallók
részére is, külön szakfelügyelet mellett. Me-
legedő és ingyenes étkező helyiségeket tar-
tanak fenn, életpálya választásnál díjmentes
tanácsokat és tényleges utbaigazításokat és
segítségnyújtást nyújtanak. A Palesztinába kíván-
dorolni készülő fiatalokat kéziipar, vagy
földművelés és sok más gyakorlati ismeret
megtanításával támogatják.

AZ OSZTRÁK ZSIDÓSÁG BETEG
TAMOGATÁSA

— Hogy óriási temetőket tartanak fenn,
melyekben sokszáz szegényt temetnek el in-
gyen. az ezek után csak természetes.
Elhagyott gyermekek részére otthont,
vakok részére szintén külön intézetet vezet-
nek. Nagy gondot fordítanak az anya-
csese-megvédőelemre és a még nem iskolaköte-
les óvodás gyermekek testi és lelki szükség-
leteinek gondos intézésére. Az anyátlan vagy
családnélküli gyermekeket részint ezekben
az intézetekben, részint külön vallásos zsidó
családnélküli helyeik el, esetleg azok örök-
befogadásáról is gondoskodnak. Kórházai és
orvosi intézményei mintaszertűk és sok ezer
fokvő és bejáró betegét kezelnek teljesen
díjmentesen, vagy igen mérsékelt díjért.
Emellett a fiatal zsidó orvosok százait el-
helyezték, ami által nemcsak ezek elhelye-
zését biztosítják, de tudomány gyakorlatra
is alkalmat adnak nekik, a legnagyobb kor-

szertűséggel és bőkezűséggel berendezett és
minden u. n. modern géppel és készülékkel
felszerelt egészségügyi intézményeikben. —
Azt mondani sem kell, hogy mindenféle osz-
tály van e kórházakban, a jeles specialisták
egész serege áll a betegek rendelkezésére,
röntgen, rádium-gépek és a legmagasabb
színterületen álló laboratóriumok segítségével.

Hogy milyen óriási adminisztráció irá-
nyítja ezt a rendkívül sokoldalú, fontos és
komoly munkát, azt távolról el sem lehet
képzelné. A hitközség elnökségének magas
erkölcsi színvonalán álló vezetőin kívül ha-
talmas iroda és az alkalmazottak egész tö-
mege áll rendelkezésre és természetesen
felügyelet alatt állanak azok a nagyszánu,
különböző jellegű tudományos, ifjúsági, sport-
művészeti és más intézmények, melyek mind
a zsidóság helyzetének lehető javítását és a
szegénysorsuk megsegítését és előhaladását
irták elő elérhető cél gyanánt. Azt küllön
nem is kell megjegyezni, hogy egy oly nagy
áttekintési és koncepciójú terület, mint a
bécsi hitközség, nemcsak az adminisztráció
ezertele ágával foglalkozik, hanem az álta-
lános zsidókérdésekkel, a külföldi hitorszo-
sok eseteivel és ehhez hasonló kérdésekkel
is. Ennek megfelelőleg a hitközség vezető-
sége állandóan érintkezésben van nemcsak
az osztrák kormány és főváros vezető embe-
reivel, hanem a világ más nagyszabású in-
tézményeivel is és míg egyrészt gondja van
arra, hogy a hitközség autonómiaja sérte-
tlenül fennálljon, másrészt tekintélyük és be-
folyásuk egész erejével lépnek fel, amikor
valamilyen felekezeti sérelem, vagy csak an-
nak fenyegető árnyéka is mutatkozik.

MI VAN MEG A JELENTESEBEN?

Számos esetet sorol fel a hitközség kö-
tetnyi jelentése arról, amikor pl. Bécs váro-
sa egyes iskolákban be akarta vezetni a
párhuzamos zsidó osztályokat és egyöntetű
komoly fellépésüknek meg is lett az ered-
ménye, hogy az idevonatkozó terv a gyakor-
latban nem ment keresztül. Ugyancsak ily
nyomatékos közbenjárást gyakorolt a hit-
község azon esetekben is, amikor akár a
vágatási rendben, akár iskolai vagy adókér-
ésekben bizonyos mellőzési tendenciát lá-
tott és a lehetőség szerint igyekeztek ennek
mielőbbi megszüntetésén.

Azt hiszem, hogy nem minden érdekes-
ség nélkül valók ezek az adatok, melyeket
tulajdonképen csak kiszakítottunk annak a
nagy és mozgalmas zsidó életnek a történe-
téből, amely Bécsben folyik. Ha még meg-
említjük azt, hogy Bécs zsidóságának jelen-
tekeny része cionista, viszont úgy a szefard,
mint más jellegű hívek saját ügyei intézése
mellett békés együttértésben élnek egymás-
sal és legfeljebb csak a hitközségi válaszó-
sok alkalmával szokásos és inkább szemé-
lyes jellegű küzdelmek élénkítik néha a kü-
lönben egyöntetű felekezeti életet: mind-
nyájan, akár nagyvárosban, akár falun la-
kunk, tanulhatunk ez óriási hitközség nagy-
szerű példáján és ha nem is utánozhatjuk e
kiváló eredményeket elért tevékenységüket,
legalább megnyugtathat bennünket az a tu-
dat, hogy akik hivatva vannak felekezetünk
élén állani, azok legjobb zsidó tudásukkal,
lelkismeretükkel és a hitorsosak iránti
szereletükkel igyekeznek e nehéz feladatok
megvalósításának elérésére.

PALESZTINA

Miért hamisítják a történelmet?

Az akkori bebörtönzöttek

Akkoriban börtönben vannak azok a zsidó ifjak, akik nem bírták tovább az „önmegtartoztatás” elvét és megpróbálták, hogy ne hagyják magukat tovább levágnak, mint a vágóhídra kergetett állatok. Akkoriban ünek a derék zsidó ifjak és ezzel kapcsolatosan vissza kell gondoljunk azokra a szavakra, amelyeket Weizman hallott a zürichi kongresszus alatt. Weizman akkor bevallotta, hogy sok téves lépést tettek és nem tudták, hogy vajon mit is akar Anglia. A cionista világszervezet vezetése akkor sem tudta, most sem tudja, hogy merre menjenek és mi lesz a végleges kibontakozás a mai helyzetből. Weizman újra hallgat, ahogy hallgatott hosszú hónapokon át, míg végül kiderült, hogy csak egyet akar kérdezni a zsidó nép delegátusaitól, hogy igen-e, vagy nem? Vajon most már tudja, mi a teendő? Ugy látzik, ma is tévovázik és Shertok csodát mondott politikáját tartja célravezetőnek. Miért hallgat a diplomata Weizman most, amikor harsányan kellene hallatnia szavát? A nem tudja, mit csináljon, miért nem mond le, úgy mint 1929-ben? Az mégsem jelent felelősségeljes politikát a zsidó Palesztinára, ha előbb hagyja megérlelni az eseményeket a világszervezet vezetése és csak akkor mer beszélni, amikor a brit és arab politika fait-accompli-k elé állítja a világ zsidóságát.

Akkoriban börtönben ünek derék zsidó ifjak. Különösen tragikusnak tartom, hogy a lapok, amelyek a cionista rezsim alatt működnek és tájékoztatnak a revizionisták ellen, le akarják tompítani azt a nagyjelentőségű eseményt, amely végre a tetteket írta zászlajára. Nekik elég volt száznál több halott, közöttük Billig professzor, meg Yellin Avinoam, meg a sok munkás, akik közül ötöt úgy vágtek le, mint barmokat. Miért nincs egy megértő szavuk e bátor ifjak számára, akik életüket kockáztatták, kiköltöztek a világra, hogy nem bírák tovább a csüdtöt mondott „Havlagat”, mert látják, hogy sem az angol tankok, sem a nagy szuronyerős nem képes megvédeni a zsidóság élet és vagyonbiztonságát.

Nem fog sikerülni meghamisítani a történelmet. Az akkori börtön lakóinak hősiességét el fogja ismerni az utókor, ahogy elismeri feltétel nélkül a makkabeusok dicső tetteit. Az elővendő generációk méltányolni fogják ezeket a hőstetteket és azok a zsidó ifjak, akik ma elmélyülnek a chanukat népcsekek fényében és a hasmoneusok dicsőségére emlékeznek, nem szabad elrejtésük a mai hőseket sem, akik bátran és vitézül szembeszállnak a brit fegyverekkel és megsejűt a népük hainak ellenállásával is meg kell küzdenek, akár csak 2000 évvel ezelőtt, amikor a dicső kis csapat megbirkózott a százszer erősebb ellenséggel. Nem szabad engedjük, hogy ezeknek a derék zsidó ifjaknak hősiességét eldisszurálják és ledegrádják úgy, mintha tevékenységük értelmére volna a zsidó közösségnek.

Gyavaság lett volna, ha nem akart volna az ottani zsidó ifjúság körében néhány olyan is, aki nem bírja tovább az arculcsapásokat és nem szállt volna szembe a hipokriszissal és az angol-arab rosszindulattal. Eljenek az akkori bebörtönzöttek, mert ők a véres zsidó történelem ragyogó lapjaira kerülnek majd, mint nemzeti hősök és igaz bátor vitézek.

Just Mose.

— UJABB BOMBAMERÉNYLETEK. (Jeruzsálem). Farhan sejk kivégzése újabb lendületet adott az arab terrornak és a hét elején az ország különböző részeiben történetek kisebb-nagyobb kilengések. Nabluzban, Jeninben, Akkóban és Hebronban sztrájkot proklamáltak az arabok a kivégzés miatt, a sztrájk azonban részlegesen sem sikerült. Negyven tüntetőt letartóztattak. Észak Palesztinában zsidó kolóniákat és rendőrsztagokat támadtak meg a terroristák. Jeruzsálemben, a főváros legforgalmasabb utcáján a György király-uton bombamerénylet történt, melynek következtében egy 16 éves zsidóleány és két 12 éves zsidófiú megsebesült, ezeket kórházba kellett szállítani. Ugyancsak bombát dobáltak egy rendőrautóra, amely a Szkopus hegy felé haladt, a merénylő azonban célt tévesztett és a bomba egy zsidó házat rongált meg és könnyebben megsebesített egy ágyban fekvő asszonyt. A rendőrség közlése szerint október folyamán 45 karabélyt, 65 revolvért, 11 katonai fegyvert és 1125 municíós csomagot koboztak el, főleg a Berseba körzetben.

— ÜTKÖZET A TERRORCSAPATOK ÉS AZ ANGOL RENDŐRSÉG KÖZÖTT. (Jeruzsálem). Faradia közelében formális ütközet folyt le december 1-én egy angol rendőrsztag és egy fegyveres arab banda között. A rendőrök Faradia környékén keresték azokat a terroristákat, akik az akko—szafedi uton fegyveres támadást követtek el egy zsidó autóbussz ellen. A rendőrök csak gépfegyvertűzzel tudták elűzni támadóikat. Shpren körzetében ugyancsak súlyos ütközet folyt le a terroristák és az angol karhatalom között. A környéken ugyanis eltűnt egy háromtagú rendőrpattall. Felkutatásultra Haifából nagyobb rendőrsztag indult el. Időközben a három rendőr közül az egyik előkerült és jelentette, hogy két bandával találtak szembe magukat a Haifából kiküldött rendőrcsapatok. Formális csata zajlott le a kolónia közelében. A rendőrök riasztó lövéseket adtak le a levegőbe. A terroristák azonban bekerítették őket, elrabolták fegyvereiket, lovaikat és egyenruháikat. Újabb rendőrcsapatot mozgósítottak a helyszínre, amelyek repülőgépek segítségével láttak hozzá az egész sziriai határvidék mentén a terrorbandák kereséséhez.

— HÁZKUTATÁS AZ ARAB FALVAKBAN. A katonai hatóságok számos arab faluba csapatokat küldtek ki, hogy házkutatásokat és terepszámítást eszközöljenek. A kiküldött osztagok feletteseinek az a jelentést küldték, hogy a legtöbb faluban egyetlen férfitagot sem találtak az ifjúság körében. Ez azt jelenti, hogy legnagyobb részük a terroristákhoz csatlakozott, akik a hegyvidéken folytatják a gerilla-harcot a katonaság és rendőrség ellen.

10 kg. súly

Milyen megváltás, ha ettől megszabadul. És mégis köveket hordják magukkal ezt és még nagyobb súlyt zsiradékokban egész életükön keresztül! Megszabadulás és megváltás a Dr Ernst Richter féle

reggeli gyógy-növény teája

Állal. A természet gyógy-növényeiből készült tea gondoskodik a karcsu alakról.

— PALESZTINAI HIREK. A „Nesser” cementgyár egy teherautóját, amelyen több zsidó munkás ült, Haifa mellett megtámadták és arab terroristák lövöldöztek rájuk. Három munkás, névszerint: Walter Mendelsohn, Jonah Michailovits és Noah Kopfer súlyosan megsebesültek. A tetteseknek sikerült elmenekülni. — A hebroni állami arab iskola ucai demonstrációt rendezett a városon keresztül. A rendőrséget kövekkel dobálták meg, mire a menetet feloszlatták. Egy iskolai hallgatót elfogtak, később szabadlábra helyezték. A rendőrség elrendelte, hogy az iskola igazgatója és több arab férfi naponta háromszor jelentkezni tartoznak a rendőrségen. — A haifai kikötői rendőrség 28 arabot elfogott, akik engedély nélkül dolgoztak a kikötőben. Illegális bevándorlók, akik Transjordániából szöktek át. Deportalni fogják őket. — A sedzserai és afulehi rendőrségi állomásra lövéseket adtak le. Jenin mellett több lövést adtak le egy rendőrpattallra. Az „Essex” ezred egy különítményére, amelyik Nablus és Jenin között teherautón volt, a hegyek között, hátulról több lövészt adtak le. A katonák viszonozták a lövöldözést és elkergették a támadókat. — Jeruzsálem melletti amerikai kolóniára bombát dobáltak. Katonák üldözésbe vették a támadókat, de ezek elmenekültek. — Gaza-ban négy különböző helyen robbant bomba. A rendőrség sok letartóztatást eszközölt. — A haifai arab negyedre, a Wadi Rasmicire kimondták az ostromállapotot és tíz emberből álló rendőrségi különítményt vezényeltek oda. — A palesztinai lapok közlik a kormány ama tervét, amely szerint az arab negyed keskeny utcáit, amelyek kitérő buvánhelyei a terroristáknak, lerombolják és helyébe széles utcákat vágnak.

— FOLYK AZ ERÉLYES TISZTÍTÓ MUNKA PALESZTINÁBAN. A rendőrség és hadsereg megfigyelt munkája ellenére Északpalesztinában folytatódna a terrorcselekmények. Egy zsidó autóbussz megtámadták a haifa-akko—uton s egy utast megsebesítettek. Fard kolóniát, amit eszelszlovákiai zsidók alapítottak, a hét folyamán kétszer megtámadták. Áldozatok nincsenek. A hatóságok folytatják a felfegyverzett bandák üldözését. Galileában számos embert tartóztattak le azzal a gyanuval, hogy terroristáknak adtak védelmet.

MASZ HAHISZTADRUI

Országszerte érezhető hiányosságot tölt be a Zsidó Nemzeti Szövetség vezetőségének idősebbi kezdeményezése, mellyel a Masz Hahisztradut kampányt indította be. Ez az akció van hivatva a Zs. N. Sz. megerősítése és kiépítése révén az ardeali zsidóság legsürgősebb kérdéseire megoldást találni. Elsősorban az ifjúság átrétegesítésének problémája az, mely intézményes megoldásra vár és amelynek terén eddig a legkevesebb kezdeményezés történt. Az ardeali zsidó ifjúságot megfelelő irányítással, gazdasági és szellemi támogatással a produktívizálódás felé kell vezetni, hogy a megváltozott viszonyok között helyét megállhassa és hogy a már folyamatban levő változásokat felkészülve fogadhasa. Az ardeali zsidó társadalom kötelessége a zsidó ifjúságot mezőgazdasági és ipari produktívizálódásban támogatni.

A zsidóság népkisebbségi életének kiépítésében itt a galutban is rendkívüli fontossága van a zsidó kultúra és héber nyelv szerepének. A zsidó ifjúság nevelésében nagy súlyt kell helyezni erre a kérdésre, mert csak az iskolán kívüli nevelés révén áll módjában az ardeali zsidóságnak ifjúságát zsidó szellemben nevelni és így megakadályozni, hogy a zsidóság lényegétől eltávolodjék.

A zsidó egység megerősítése csak egy jól megszervezett, jól kiépített és tartalommal működő szervezetten keresztül lehetséges. Ezért előrangú érdeke Ardeal zsidóságnak a Zsidó Nemzeti Szövetség megerősítése a Masz Hahisztradut által, mert ezzel a saját maga védelmi pozícióját építi ki.

Színfollok Ungvár zsidó életéből...

Ruszinszkó fővárosának zsidó intézményei közöft

Uzhorod—Ungvár. — Az Ung hídjáról már messziről inteket felénk a folyó partján egyedül álló monumentális épület. S bár az Ung tulsó oldalán nagyobb és fényesebb palotások húzódnak, mégis ez az egyedülálló épületünk köti le a látáttalban alakok figyelmünket. Nem véletlen ez. Már jóelőre tudjuk, hogy ez a ház épület nem külső alakjával, hanem szellemi kisugárzásával hat ránk, mert ez az épület az ungvári és környékbeli zsidóság legelőkeltebb intézménye: a héber gimnázium.

Amint belépek a gimnázium kapuján, mindjárt ismerőssel találkozok. Müller H. gimnáziumi tanár, lapunk uzhorodi munkatársa fogad és szívélyesen kalauzol végig az új héber kultúra csarnokaiiban. Megható az a lelkesedés, amivel felkarolta Ungvár zsidósága ezt az intézményt. A konzervatív vallásos zsidók szembeszálltak a chéremmel, az „Hodox cionisták nem követik vezéreik ukázat és a héber iskolába küldték gyermekeiket. De csupa lelkesedéssel mégsem lehetett felépíteni ezt a minden vonatkozásban modern épületet. Komoly anyagi erőket kellett mozgósítani, hogy előteremtsek az igen jelentékeny építkezési és berendezési költségeket. Különösen Fischgrund Izidor, a Zsidó Hotel-szervezetet agilis igazgatója és Szerény Béla szerkesztő hordták hangyamódra, önfeláldozó munkával össze a nemes adományokat.

A kétemeletes gimnázium tizenegy tanteremmel, a legmodernebb pedagógiai és higiéniai felszereléssel rendelkezik. Közvetlen a pravoszláv templom mellett épült a város által adományozott ingylen telken. Úgy a kormány, mint a kormányzó és a város, nem szólva az áldozatkész hitközségről, támogatja Ruszinszkó második héber gimnáziumát.

Érdekes, hogy ennek a második héber gimnáziumnak nemcsak a szélső vallásos rétegek részéről voltak ellenfelei, de a cionisták részéről is, akik kezdetben „konkurrenciát” láttak az ungvári gimnáziumban, az első munkács héber gimnáziummal szemben. Pedig ez nem jelentett mást, mint a szükséges parancsok teljesítését, amelyet a zsidó újjáébredés diadalmas előtörténete követelt meg.

Jelenleg az V. osztály nyílt már meg és fokozatosan, évenként egy osztállyal fog bővülni, míg a teljes nyolc osztályt el nem éri. A nyilvánossági jog már az érettségéhez is meg van. Kiváló tanárok működnek. Juliusban fogtak az építkezéshez, amely 600.000 kb-ra került. Még most serény munka folyik. De jövőre már tervezik a tornaterem és óvoda továbbépítését.

Érdekesnek tartom felmenteni, hogy a gimnáziumi tanulók között láttam néhány fiatal bochert, akik jesivai tanulmányukat megszakítva, itt a gimnáziumban folytatják tanulmányukat, de hosszú hajtásuk tanuskodnak arról, hogy azért még most is a szigorú tradicionális uton haladnak. A tanárokkal szemben pájtáskodó, baráti, de mégis tekintélyt és tiszteletet adó viszonyban állanak a tanulók.

UNGVAR UJ ZSIDÓ KÉPE

A régi időkben Ungvár, a mai Ruszinszkó kormányzósági fővárosának szürke „vidéki” város volt. Alig voltak kiemelkedő intézményei és különösen zsidó szempontból maradt mögötte még a kisebb zsidó városoknak is. Mindössze talán Peszách és Szukoth után lehetett valamely életkelet, zsidó színfoltokat látni a mai Masaryk-úton, ahol a környékbeli zsidóság tartotta a háztartásbeli alkalmazzott szokások „vásárát”, akik közé számítottak az ifjú melamedok, finomabban: nevelők is.

HACKMAYER Bucurestiben

Oradeáról fériliszabóságát

Str. Doamnei 1. „DERBY” név alatt megnyitotta. Telefon: 5-39 35.

Állandóan raktáron tartok legdivatosabb angol és belföldi különlegességeket.

Nehezeére esik-e, reggel felkelni

Reggel amikor felkelt úgy érzi, mintha évszázadok nyomná vállait: lábai nehezek, szédül, úgy érzi, hogy nem tud munkához fogni.

Ezek a fáradtság-jelének, amelyek minden reggel megismétlődnek, nem természetesek, kezelnie kell őket. A legtöbb esetben a következő okokra vezethetők vissza: májpanás, a vesék lassú működése, kezdődő mérgezés, ezen lappangó tünetek, lassan de biztosan vérkeringési zavarokat okoznak, artrikus következményekkel járnak és idővel megöregítik. Hogy visszanyerje egyensúlyát, rugalmasságát és munkakedvét, szedjen URODONAL-t.

A máj és vesepanás megstüntetésére a szervezet tisztítására, a vér megtisztítására, folyékonyabbá tételére URODONAL a legjobb szer, hatásával egyetlen más készítmény sem veheti fel a versenyt. Eltávolítja az összes felhalmozódott mérgező anyagokat és visszaadja az életérőt. Használata után tisztább „lél” fogja éretni magát, imént fiatal lesz és az élet új örömeit forrása lesz az Ön számára.

URODONAL

MEGSZABADITJA A SZERVEZETET A MERGEKTOL

Napható: Gyógyszerüzletekben és drogeriákban.

Az új államalakulás óta azonban Ungvár maga mögött hagyta az addig forgalmasabb és városiasabb Munkácsot is és fővárosának lépett elő. Nemcsak külsejében változott meg, hanem zsidó vonatkozású intézményeiben is óriási fejlődésnek indult. Nagy áldozatok árán felépítette arányaiiban is gazdag hitközségi székházát, zsidó elemi és kereskedelmi iskoláit és még számos kitűnő zsidó intézménnyel gazdagította a város zsidó kultúrelvét.

és a hitközségi és egyéb karitatív intézmények megtalálták a kellő reprezentatív vezetőket is. Így a hitközség reorganizációjánál és szükséges szánálásánál dr László Gyula elnök tömörítette az erőket. A Chevraál pedig dr Maros Márk dolgozik fáradhatatlan energiával. Tekintve, hogy a ruszinszkói zsidóság életszínvonala, gondolkodásmódja merőben különbözik a szlovenszkói zsidóság mentalitásától, nehéz küzdelmek árán sikerült kivívni a ruszinszkói orth. központi iroda felállítását. Ez a szervezet is megtalálta önzetlen, áldozatkész és odaadó vezérét: Schönberger Herman elnök személyében.

Ungvár ma minden vonatkozásban zsidó élettel telített. Ortodoxok és modernek, cionisták és chassidok egyaránt egyéni, jellegzetes és értékes színfoltot jelentenek a „főváros” palettáján és minden ellentét dacára is egyek abban, hogy megfeszített erővel küzdenek a zsidó egyetemesség boldogulása érdekében. (R. S.)

ארטה. כשר

hódagámát áthelyeztem a Strada Azilul de Noapte 12 sz. alá (Teatru Regina mögött). Ugyanott egy elegáns, tiszta vendéglőt nyitottam. Olcsó árak, pontos kiszolgálás. Szíves pártfogását kéri J. GELBSTEIN, (volt Bodega Postei, Bucuresti)

— A HITKÖZSÉG ÉPPUGY HAJTHAT BE ADÓKAT, MINT MINDEN MÁS KOZINTEZMÉNY. (Arad). Figyelemreméltó elvi jelentőségű döntést hozott az aradi törvényszék, amely elismerje a hitközségek törvényadta jogát arra, hogy behajtsa a hitközségi tagokon a reájuk kivetett hitközségi adót. Egy Sapira nevű aradi zsidó lakos nagyobb összegű hitközségi adótartozás hátrahagyásával el akart költözni a városból. Közötte és a hitközség között nézeteltérés keletkezett az adó behajtása körül. Sapira megfelelbezte a törvényszéknek a hitközség adókövetelését. A bírói fórum a napokban tárgyalta az ügyet és elismerte a hitközség azon jogát, hogy törvényes eszközökkel behajtsa tagjain az adótartozásokat.

Batavia. — Huberman Bronislaw teljesen felgyógyult a repülőszerecsélenségnél szenvedett sérülésétől és visszaindult Európába. Első koncertjét Milanóban fogja tartani.

Varsó. — Olyarkában (Wolynia) meghalt 116 éves korában Chaim Leib Czysz, ottani zsidóember. Élete utolsó napjait friss egészségnek örvéndett és a nemrég lezajlott ottani hitközségi választáson is résztvett.

Páris. — A Jewish Colonisation Association (ICA) egy La Paz-ban nemrég megtartott mezőgazdasági kiállításán (Argentína) több első díjat nyert. Senior Morogh Bernard képviselő gartulált az ICA vezetőinek, amiért az „Avigdor” német zsidók által létesített farm oly szépen szerepelt. Megnyerték többek között a La Paz városának első díját is, amelyet Entic Riss tartomány legjobb mezőgazdái részére létesítettek.

Genf. — A palesztinai ügyeket intéző mandátumbizottság legközelebbi ülését 1938 júliusában fogja megtartani Genfben. — A nemzetközi munkaügyi hivatal a kolonizációs vándorlások technikai és finanszíris kihatásaira vonatkozólag nemzetközi értekezletet fog egybehívni 1935 február 28-án.

London. — Mary királynő Airlie grófnő társaságában meglátogatta a Woburn-House-ban levő zsidó múzeumot. A királynő, aki egy órát töltött a múzeumban, különösen a művészeti hímezések iránt érdeklődött, amelyek a Tóratakarókon voltak. A múzeumból való távozásakor lelkes óvációnban részesített a királynő.

New-York. — 25.000 tagot számláló tanítószövetség Swietoslavsky lengyel közoktatásügyi miniszterhez emlékiratot nyújtott át, amelyben tiltakozik a lengyel iskolákban bevezetni szándékozott gettópad rendszer ellen.

Danzig. — Anélkül, hogy a danzigai parlament hivatalosan elfogadta volna a nürnbergi törvényeket, azok máris életbe léptek a szabadállami igazságszolgáltatásában és közigazgatásban. A danzigai bíróság legutóbbi fellelőre hozta egy zsidó kereskedőt, mert fiatal árja leányt alkalmazott vállalatában. A nürnbergi törvények értelmében a bíróság hatónapi elzására ítélte a zsidó kereskedőt. Ez volt az első per a danzigai törvényszéken, amelyet a német faj törvény alapján folytattak le.

Kaunas. — A hitván hadsereg tradicionális emlékműjén Smetonius államelnök Brekman zsidó főhadnagyot kapították meg. Goldberg Gantonsky és Krasovsky zsidó hadnagyokat főhadnaggyá. Snieg katonai rabbi is külön kitüntetést kapott.

Wien. — A müncheni „Der ewige Jude” akció ellenhatásként a Harand-mozgalom által kiadott leveleknek nagy sikere van. Amerikában is. Egy nagy amerikai lapközlemény ezer amerikai laphon közölte le az Ehrlich-bélyeg kliséjét, meg az Albert Ballin-bélyeg másolatát. Siegfried Marcus-ét, aki osztrák zsidó volt és az automobil első terve tőle származik. A második széria első bélyege a Pestalozzi-é, akinek mondása is a bélyegen van: „Mi nem azt akarjuk, hogy az ember államosítottjék, hanem hogy az állam emberies legyen!”

Jeruzsálem. — A „Keren Hajisuv” központja a „Machaneh Jiszorel” kolónia újrajáépítését fűtözi. 30 családot akarunk telepíteni. Körülbelül 12.000 fontra van szükség, amibe beleszámítják ugyan az eddigi befizetéseket. Az Aguda központja az ismert Sámuel alapítványtól kapott 400 fontot azaz a kikötéssel, hogy az angol kormány továbbfűtött Londonban rövidesen világkonferenciát tartanak a vallásos zsidó újságírók. Schachnowitz szerkesztő elnökletével. A konferencia célja a vallásos zsidó sajtó erősítése, valamint kontaktus teremteni a vallásos zsidó újságírók között. — A „Feleszt” arab újság közli, hogy: Wauchop-főkormányzó számos memorandumot írtattatott el Londonba, amely a felosztási tervvel kapcsolatos. Ezek egyikében azt ajánlják, hogy Galilea egyrészt, amelyet a zsidó államnak ítél a Peel-terv, az arab államnak jusszon. Az angol kormány továbbfűtött a memorandumokat az új palesztinai hitközségnek.

Varsó. — Dr. E. Sommerstein sejnőképű, a zsidó parlamenti klub elnöke, interpellációt nyújtott be a sejmében, amelyben tiltakozik a „középkori sárgafoltos gettópadok formájában történt bevezetés” ellen. A képviselő interpellációjában rámutat arra, hogy ez az intézkedés a lengyel hitközség meghátrálása volt az ország anarchizmusát megelőző. Ezzel az intézkedéssel nem érték el azt a rejtett célt, hogy a gettópadok bevezetése helyre fogja állítani a nyugalmat és rendet a főiskolákon.

München. — A birodalmi igazságszolgáltatás érdeklődése értelmében az igazságszolgáltatás eljárási zsidók nem közönthetnek a „német közönthetést”.

— DR RACHEL KLOMPUS ARDEALBAN. Ardeal zsidóságának régi ismerőse, a WIZO világ-szervezet palesztinai ekzekutívájának tagja, európai országok ismert KH-delegátusa érkezik a közeli napokban körünkbe, az új KH-kampány lefolytatása céljából. A Keren Hajiszed jeruzsálemi direktóriuma egyik legkiválóbb delegátusát, dr Rachel Klompus asszonyt delegálta az 5698-as munká-évek 5 hónapjára Ardealba, hogy hirdessen arról a grandiózus és meg nem rendülő munkáról, amely a zsidó országépítés érdekében Erec Jiszra-elben folyik. Az augusztusban megtartott zürichi cionista világkongresszus és a Jewish Agency Council-gyűlés az eddigi teljesítmények megduplázására hívta fel a világ zsidóságát. Dr Rachel Klompus Ardealba érkezésével megindul a Keren Hajiszed zsidó akciója, amelynek célja: megduplázni az elmlt év bevételeit. Az az erő, az a kitartás és az az egyéniség, amely dr Rachel Klompusból kisugárzik, hinni engedni, hogy ez a célkitűzés meg fogja hozni a teljes eredményt. Világszerte nevéhez fűződik a WIZO szervezet megalakítása.

— 60 EVES ORTH. NAGYKERESKE-DŐ keres hozzáálló gyermektelen özvegyasszonyt, esetleg 45—55 éves korig férjzetlen nőt. Hozomány megkívántatik. Cim: Schwartz Dezső Senta Kralja Aleks ul. 12. Jugoslavia.

— CHANUKA ÜNNEPELY ÉS PAPI JUBILEUM PANCOTAN. November hó 28-án, vasárnap délután 5 órakor a pancotai zsidóság fényes Chanuka-ünnepélyt rendezett. Berkoovits Iván gimnáziumi tanuló szép ima kíséretében gyűjtötte meg a szokásos Chanuka gyertyát. Ezután Sonnenschein Elías kerületi főrabbi ünnepi beszédében méltatta a Chanuka jelentőségét. A főrabbi szónoklata után a következő gyermekek szép szavakkal emlétket az ünnepély főnyitóját: Gerő Vera, Riesz Kató, Háasz Tibi, Neumann Géza, Sonnenschein Cesi és Mátvás Viló. A szépen sikerült Chanuka ünnepélyt Gál István előadása zárta be. Az ünnepély tulajdonképpen fejeződik a 9 órakor egy díszközgyűléssel kezdődött, amelyen Herzka Armin hitközségi elnök üdvözölte a 25 éves papi működését ünneplő főrabbit. Utána Schuster Tamás római katolikus plébános, Szilágyi Sándor református lelkész, Szoljár Pál evangélikus egyházgyökönök, Háasz Miksa a siriai főbíró-szék nevében üdvözölte a jubiléust. Sonnenschein Elías főrabbi lelkeket megindító beszédében válaszolt és megköszönte a lelkes ünnepelést és az iránvában tanúsított ragaszkodást. Végül dr Werner Miklós elnök a főrabbi érdemeit és emellett jó tulajdonságait méltató beszéd keretében zárta le a díszközgyűlést. Ezután a nagy számban összegyűlt közönséget a hitközség vacsorával vendégelte meg. A háziasszonyi tisztséget nagy körültekintéssel Márton Sándorné és Rosenblau Arminné látták el. Segítségükre voltak még Riesz Sámuelné és Sonnenschein Elíasné. Az első pohárköszöntőt Gólségére és a királyi házra Herzka Armin elnök mondotta. Az asztalnál felszólaltak még: dr Rostf Rezső ügyvéd, Trányi Mór templomgondnok, Mátvás siriai kántor és Schwarz Emanuel sebi hitközségi elnök. Az ünnepély sikeréhez nagyban hozzájárultak Gerő Jenő igazgató és Weisz Lajos és a melléjük beválasztott vizalmi bizottsági tagok.

— NEM TEHETEM — mondja. — En az alkalmazzaimnak mindig az egyszerűséget és a puritán-ságot prédikálok, nem szolgálhatok most ilyen példával nekik.

— Na, te még sohasem hallottál elrettentő példáról?

NEM KIVÁNCSI... — Reb Smüle kiküldte a fiát üzleti tanulmányra Londonba. A fia szörnyű nagy képpel jön haza, mindent lekrizál, nagy tervekkel áll elő és mindennél is kipánja az apjától, hogy adja át neki az üzlet vezetését egy időre, majd ő megmutatja...

— Nézd fiám, — mondja Smüle — hogy én egy nagy számú vagyok, mert kiküldtetek Londonba, azt már tudom. Ez belekerült nekem élezer-pengőmbé. Most miért kivanod tőlem, hogy megint egy csomó pénzt dobjak ki, hogy megtudjam, te mekkora számár vagy?

MIVEL UTAZOTT?... — Mivel utazott el Halifax Hitlerét?... — Vonattal...

LENGVEL SÓHÁJ... — A chanuka parancsa, hogy az ablakba kell állítani a mécsek. Most, hogy a hűtőgép betér az ablakokba, a „csoda” magasabbra lélegel.

ELOBB MI VOLT?... Többet vitatkoznak azon, hogy a világ teremtése után kiknek volt a legfontosabb szerepe. Az egyik építész azt mondja, hogy legfontosabb kellett a lakóházak s így a legfontosabb szerepe az építésznek volt. Beleszólt a sebész és azt mondja, hogy legfontosabb az ő szerepe volt, mert hiszen Eótt tudvalegleg Ádám oldalbördjából operáltak ki. Közbeszólt a politikus, hogy legfontosabb szerepe neki volt a világ teremtése idején, mert hiszen a Szentírásban is benne van: — Előbb volt a kősz...

KIVÁNCSAGOK — A hitközségi elnöknek ünnepi vacsora van, amelyen megjelenni a hitközség sok előkelő vezetője is. Egyszer csak kopognak az ajtón és egy rongyos vándorló bocher kér bebecsátatást. Beküldik, leültetik az asztalhoz és vacsorát tálnak neki is. Kap levelet, finom libapecsényét és nagyon jó süteményeket.

A vacsora négy fél óra elmuladt a hangulat, téma témát követ, végül is arról beszélgetnek, kiknek mi a vágya, mit szeretne? — Az egyik azt mondja, hogy ő király szeretne lenni. A másik azt mondja, hogy ő a világ leg hatalmasabb embere szeretne lenni. A harmadik azt mondja, hogy ő a világ minden gazdagságát szeretné.

Mikor már mindenki elmondta, mit szeretne, megkérdezték a bocherőt is, hogy hát milyen vágyai vannak neki? — Én, — mondja a bocher — szeretnék a világ legnagyobb és leggazdagabb királya lenni. Aztán azt szeretném, ha elövenek tőlem a királyságot, a hatalmat, a vagyon, és utolsó száz lejtet a zsembem ebben a rossz ruhában kellene menekül-nöm négy a világon és rongyosan, éhesen beko-pognék egy zsidó házba, ahol leültetnének az asz-talhoz és adnának nekem jó levest, finom libahúst és nagyszerű süteményeket.

De bocher, — szól erre a házigazda — hiszen ez a vágyad már teljesült is. — Teljesült? — társ szót a bocher csodálkozva a karjait — hol van a száz lejt?

TIPOGRAFIA SONNENFELD RADEA.

ERTHETETLEN... Hírsorosok ülnek együtt és diskurálnak. Azt mondja az egyik: — Valami nem értek. Ha a jó Isten már teremtett két testőrt, egy jót és egy gonoszt, miért engedte meg, hogy a jó Abel haljon meg és nem a gonosz Kain?

— A többiek helyeslően bólogattak, mire megszólalt a második: — Valami én se értek. Ha igaz az, hogy Izrael az Isten kiküldött népe, akkor miért a zsidóknak kellett elmenekülni Egyiptomból és miért nem az egyiptomiaknak?

— Erre megszólalt a harmadik: — En se értek valamit. — Na, mit? — Ha Anglia egy olyan országot adott a zsidóknak, amely nem is az övé, hát akkor miért nem adta inkább Szóciát?

ELRETTENTŐ PÉLDA — A hírtelen meggazdagodott Hájemet sarkalja a felesége, hogy szerezz meg a kormányfőtanácsos-ságot. — Nem tehetem — mondja. — En az alkalmazzaimnak mindig az egyszerűséget és a puritán-ságot prédikálok, nem szolgálhatok most ilyen példával nekik.

— Na, te még sohasem hallottál elrettentő példáról?

NEM KIVÁNCSI... — Reb Smüle kiküldte a fiát üzleti tanulmányra Londonba. A fia szörnyű nagy képpel jön haza, mindent lekrizál, nagy tervekkel áll elő és mindennél is kipánja az apjától, hogy adja át neki az üzlet vezetését egy időre, majd ő megmutatja...

— Nézd fiám, — mondja Smüle — hogy én egy nagy számú vagyok, mert kiküldtetek Londonba, azt már tudom. Ez belekerült nekem élezer-pengőmbé. Most miért kivanod tőlem, hogy megint egy csomó pénzt dobjak ki, hogy megtudjam, te mekkora számár vagy?

MIVEL UTAZOTT?... — Mivel utazott el Halifax Hitlerét?... — Vonattal...

LENGVEL SÓHÁJ... — A chanuka parancsa, hogy az ablakba kell állítani a mécsek. Most, hogy a hűtőgép betér az ablakokba, a „csoda” magasabbra lélegel.

ELOBB MI VOLT?... Többet vitatkoznak azon, hogy a világ teremtése után kiknek volt a legfontosabb szerepe. Az egyik építész azt mondja, hogy legfontosabb kellett a lakóházak s így a legfontosabb szerepe az építésznek volt. Beleszólt a sebész és azt mondja, hogy legfontosabb az ő szerepe volt, mert hiszen Eótt tudvalegleg Ádám oldalbördjából operáltak ki. Közbeszólt a politikus, hogy legfontosabb szerepe neki volt a világ teremtése idején, mert hiszen a Szentírásban is benne van: — Előbb volt a kősz...

KIVÁNCSAGOK — A hitközségi elnöknek ünnepi vacsora van, amelyen megjelenni a hitközség sok előkelő vezetője is. Egyszer csak kopognak az ajtón és egy rongyos vándorló bocher kér bebecsátatást. Beküldik, leültetik az asztalhoz és vacsorát tálnak neki is. Kap levelet, finom libapecsényét és nagyon jó süteményeket.

A vacsora négy fél óra elmuladt a hangulat, téma témát követ, végül is arról beszélgetnek, kiknek mi a vágya, mit szeretne? — Az egyik azt mondja, hogy ő király szeretne lenni. A másik azt mondja, hogy ő a világ leg hatalmasabb embere szeretne lenni. A harmadik azt mondja, hogy ő a világ minden gazdagságát szeretné.

Mikor már mindenki elmondta, mit szeretne, megkérdezték a bocherőt is, hogy hát milyen vágyai vannak neki? — Én, — mondja a bocher — szeretnék a világ legnagyobb és leggazdagabb királya lenni. Aztán azt szeretném, ha elövenek tőlem a királyságot, a hatalmat, a vagyon, és utolsó száz lejtet a zsembem ebben a rossz ruhában kellene menekül-nöm négy a világon és rongyosan, éhesen beko-pognék egy zsidó házba, ahol leültetnének az asz-talhoz és adnának nekem jó levest, finom libahúst és nagyszerű süteményeket.

De bocher, — szól erre a házigazda — hiszen ez a vágyad már teljesült is. — Teljesült? — társ szót a bocher csodálkozva a karjait — hol van a száz lejt?

TIPOGRAFIA SONNENFELD RADEA.

NÉPÜNK

Şefredactor: Wasserstrom Sándor

ZIAR EVREESC

Redactor responsabil: Leitner Zoltán

Az urnák előtt!

A „Népünk” számára írta: **Dr Fischer József**
a Zsidó Párt erdélyi és bánáti tartományi szervezetének elnöke

Mindössze két nap választja el Románia zsidó polgárait az ünnepélyes pillanattól, amikor az urnák előtt hitet kell tennie politikai meggyőződéséről. A romániai Zsidó Párt, mely minden zsidó lakta megyében letette a listát, bizalommal fordul minden zsidó választóhoz azzal a kérelemmel, hogy szavazatát adja le az önálló listára. Az ellett négy évben keserűen tapasztaltuk, mennyire hiányoztak az országházból a zsidóság igazi képviselői.

Dr FISCHER JÓZSEF

A zsidóság ellen a parlament tribünjéről és a sajtóban terjesztett rágalmak cáfolat és visszautasítás nélküli hangzókat el. Nem akadt egyetlen képviselő, — sem román, sem zsidó — aki bár egyetlenegy is felemelte volna tiltakozó szavát a népünk ellen felhozott hamis vádakkal szemben. A kipellengérezett zsidó nép védtelenül kellett túrja a feléje szórt hazugságok tömegét, melyekkel mind jobban és jobban megmérgezték a közhangulatot. Ennek az áldatlan állapotnak tudható be, hogy az ellenünk hangzókat vádaskodások hitellel tartálták a román nép lelkében, mely így lassanként hajlamosá lett a létünkre törő szélsőséges jobboldali pártok elveinek befogadására és terjesztésére.

A román közvélemény felvilágosításának legalkalmasabb eszköze a parlamenti szövegek, melyről képviselőink bátran fogják hirdetni a zsidó nép igazát és az élethez való jogát.

Az elmlt négy esztendő alatt a parlamentben senki sem örködött a zsidóság jogai felett. Ennek is keservesen megadtuk az árát. Mindaz, amit a zsidó parlamenti klub

nehéz küzdelmek árán kivívott a zsidó közösség javára, veszendőbe ment.

Nagy nehézségek árán kiküzdötték a Zsidó Párt volt képviselői, hogy a hitközségekben mellőzzék az interimár bizottságok rendszerét, tartsák tiszteletben az autonómiát: ma mind több és több ama hitközségek száma, melyeket politikai érdekből ki-nevezett interimár bizottságok vezetnek. Számos helyen a beomlás jelei mutatkoznak hitközségeinkben, különböző címek alatt működő apró csoportok önállósítási törekvésekkel veszélyeztetik a hitközségek egységét és intézményeit.

Kiharcoltuk, hogy hitközségeink — mint a többi felekezetek — szintén segélyben részesüljenek. Ha nem is kaptuk meg a szám-arányunknak megfelelő segélyt, de kis mértékben mégis támogatottuk a kapott ösz-szegekkel vallási intézményeinket. Ma ugy-szólván semis sem kapnak hitközségeink és ami a legzomoribb, a parlamentbe más pártok listáján beválasztott egyetlen zsidó képviselőnek sem volt szava ez ellen a jog-íósítás ellen.

Ugyanez a helyzet az iskolai segélyek terén.

A Zsidó Párt képviselőinek sikerült deficites költségvetések dacára kieszközölni a zsidó hitközségi iskolák segélyezését. Ma költségvetési föbbletet van az országának, de a zsidó iskolák helyett teljesítik az oktatás feladatát és így jelentékeny összegeket takarítanak meg a közoktatási feladások, egy bani támogatás sem jutott. Igaz, nem is kérték ilyesmit a legutóbbi parlamentben szerepelt úyvevezett zsidó képviselők. Hoivis juthatott volna nekik eszükbe ilyesmi? De ha nem jutott eszükbe a zsidó képviselőknek, miért gondoljon rá a kormány, melynek érthetően az a legfőbb gondja, hogyan takarítson meg valamit az állami költségvetésben?

Saúnalatos tények ezek, de megcáfolhatatlannal igazak.

De még ennél is fájdalmasabb az, ami a zsidó gyermekek szombati íráskönyzsere tekintetében történt. A zsidó parlamenti klub engem bizott meg annak idején ennek a kérdésnek elintézésével. Céltudatos, hosszú ideig tartó munkával és a Központi Orth. Iroda, valamint a nyugati szertartású hitközsétek központjének értékes támogatásával sikerült kieszközölnöm a rendeletet, mely megengedi, hogy az állami köznevelésbe járó tanulók a szombati írás és rajz alól felmentést kaphassanak. Parlamenti tevékenységemnek egyik legértékesebb eredménye volt ez. Es mi történt a rendelettel az utolsó négy év alatt? Hatályon kívül helyezték, mintha soha nem is létezett volna. Hatályon kívül lehetett helyezni anélkül, hogy csak egyetlen-

egyszer is szót emelt volna valamelyik képviselő az égbekiáltó igazságtalanság miatt. Ime, csak néhány példa a sok közül, melyek világánál minden gondolkodó ember előtt nyilvánvalóvá válik, hogy a zsidóság-nak életérdeke, hogy képviselői a parlamentbe jussanak és ott mint a nép szószólói teljesíthessék kötelességüket.

Hogy ezt elérhessük, minden zsidó választó szavazatára szükség van!

Az egyetlen erkölcsi elen, amelyre a zsidó képviselő támaszkodhatik a parlamentben, a zsidó tömegek bizalma. A zsidó képviselőnek nem mint egy néptöredék, hanem mint az egész zsidó nép szószólójának kell bejutnia az ország házába. Csak így lesz ereje ellentállani azoknak a rohamoknak, amelyeket a zsidó jogok összességére ellen int-znek naponta ellenségeink. Csak így állhat-ört az ezer oldalról veszélyeztetett zsidó egézségünk mellett.

Ezért egyetlen zsidó szavazatnak sem szabad máshova esnie, mint a zsidó listára.

Szervezkedjünk meg tehát a küszöbön álló választásokra. Hason az minden zsidót az a tudat, hogy az ő egyetlen szavazatától függ a zsidó lista sorsa. És nemcsak a zsidó listáé, hanem népének sorsa is.

A zsidó lista a zsidó nép összefogását jelképezi.

Minden öntudatos zsidó tekintse magát a zsidó lista hivatalos előharcosának és a szent ügy szolgálatára Istenről rendelt „slach”-nak. Házról-házra és szájról-szájra terjedjen a felhívás:

Zsidók, a magotok és gyermekeitek, népeitek és vallásotok szent érdekében tegyék meg kötelességeiket és szavazzatok a zsidó listára!

EZ A GYŐZELEM JELE:

Zsidók! Szavazzatok az önálló zsidó listára!